

COMPTEL



Tilinpäätös

2008

Sisällys

- 2 Henkilöstö
- 3 Hallinnointiperiaatteet
- 6 Konsernijohto
- 8 Hallitus
- 10 Hallituksen toimintakertomus

Tilinpäätös

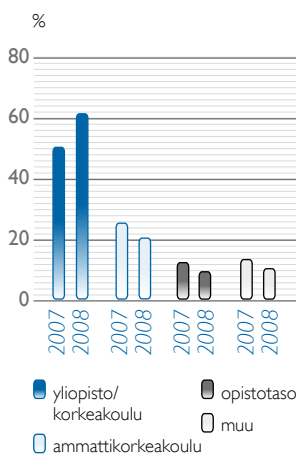
- 18 Konsernin tuloslaskelma
- 19 Konsernin tase
- 20 Konsernin rahavirtalaskelma
- 21 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 22 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
- 54 Tunnusluvut
- 55 Tunnuslukujen laskentakaavat
- 56 Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS
- 57 Emoyhtiön tase, FAS
- 58 Emoyhtiön rahoituslaskelma, FAS
- 59 Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS
- 69 Emoyhtiön voitonjakoehdotus
- 70 Osakkeet ja osakkeenomistajat
- 75 Tilintarkastuskertomus

- 76 Tietoja osakkeenomistajille
- 76 Vuosikooste

Henkilöstö

Comptel on kansainvälinen asiantuntija-organisaatio, jonka henkilöstöä työskentelee yli 20 toimipisteessä eri puolilla maailmaa. Vuoden 2008 aikana konsernin palveluksessa oli keskimäärin 606 henkeä ja vuoden lopussa 653 henkeä.

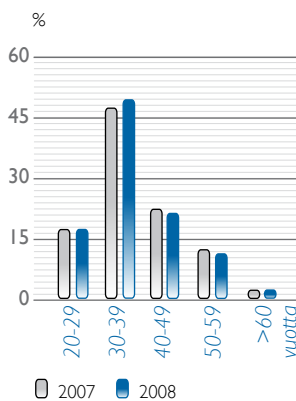
Henkilöstön koulutustausta



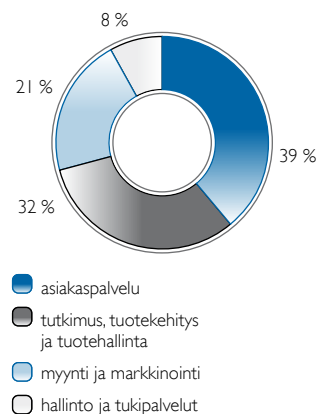
Henkilöstöstä työskenteli vuoden lopussa

	2008	2007
Suomessa	46 %	60 %
Norjassa	14 %	18 %
Malesiassa	15 %	10 %
Isossa-Britanniassa	11 %	1 %
Muissa maissa	14 %	11 %
Henkilöstön keski-ikä	38 vuotta	38 vuotta
Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika	6,0 vuotta	6,7 vuotta

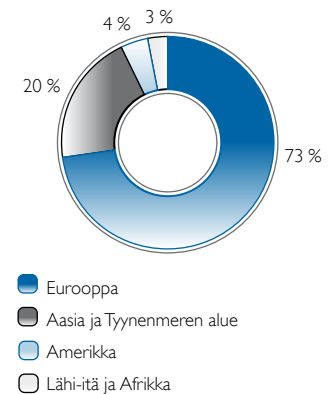
Henkilöstön ikäjakauma



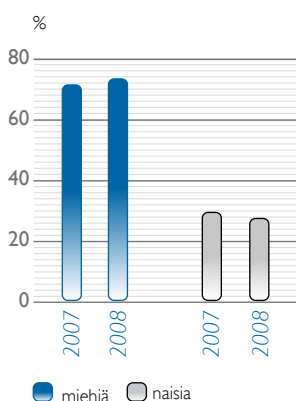
Henkilöstön jakauma toimintoittain 31.12.2008



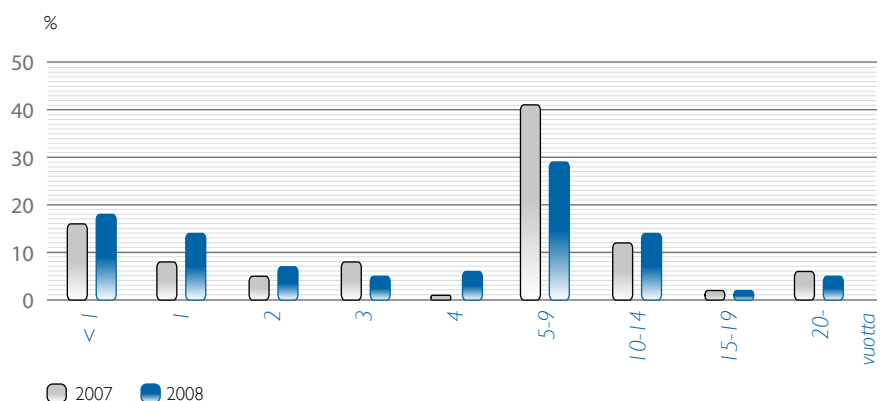
Henkilöstön sijainti markkina-alueittain 31.12.2008



Sukupuolijakauma



Henkilöstön palvelusvuodet



Hallinnointiperiaatteet

Suomalaisena pörssiyhtiönä Comptel noudattaa hallinnointi- ja ohjausjärjestelmäänsä sekä sitä koskevassa tiedottamisessa Suomen yhtiö-, kirjanpito- ja arvopaperimarkkinalainsäädäntöä sekä NASDAQ OMX Helsingin sääntöjä.

Comptel raportoi hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästänsä Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton vuonna 2003 antaman Corporate Governance -suosituksen mukaisesti. Vuoden 2009 raportoinnista alkaen Comptel noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, jonka Arvopaperimarkkinayhdistys ry on antanut lokakuussa 2008.

Toimielimet

Comptel Oyj:n ylintä päätöksentekovaltaa käyttävät toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Comptel Oyj:n ylin päättävä elin. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat päättävät tilinpäätöksen vahvistamisesta ja taseen osoittaman voiton käyttämisestä; vastuuvapauden antamisesta hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle; hallituksen jäsenten lukumäärästä ja hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista. Yhtiökokouksessa valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet sekä tarvittaessa tilintarkastajat ja varatilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisö. Lisäksi kokouksessa käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Comptel Oyj:n yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Comptel Oyj:n vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous pidettiin 19.3.2008 Helsingissä.

Hallitus

Tehtävät ja vastuu

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti Suomen osakeyhtiölain ja Comptel Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa.

Hallitus vahvistaa konsernin strategian, budjetin, yhtiörakenteen, merkittävät yritysjärjestelyt ja investoinnit. Hallitus hyväksyy ja vahvistaa riskienhallinnan periaatteet, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan sekä päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehtoista.

Hallitus on vuoden 2008 aikana arvioinut toimintaansa Corporate Governance -suosituksen mukaisesti.

Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa sekä sen lisäksi tarpeen mukaan. Vuonna 2008 hallitus kokoontui 16 kertaa (2007: 13). Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti hallituksen kokouksissa oli 99 prosenttia (99). Hallituksen palkitsemisvaliokunta, jossa on kolme jäsentä, kokoontui neljä kertaa (kolme). Hallituksen tarkastusvaliokunta, jossa on kolme jäsentä, kokoontui neljä kertaa (kuusi). Lisäksi hallituksen työvaliokunnat kokoontuivat yhteensä kahdeksan kertaa.

Hallituksen jäsenet

Yhtiökokous valitsee hallitukseen yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme ja enintään kuusi jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan siten, että kaikkien jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2008

Varsinainen yhtiökokous valitsi 19.3.2008 Comptel Oyj:n hallitukseen viisi jäsentä. Hallitukseen valittiin uudestaan Timo Kotilainen, Juhani Lassila, Matti Mustaniemi, Olli Riikkala ja Hannu Vaajoensuu. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi uudestaan Olli Riikkalan ja varapuheenjohtajaksi Hannu Vaajoensuun.

Yhtiökokouksessa valittujen hallituksen jäsenten toimikausi päättyy 16. maaliskuuta 2009 seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä.

Hallituksen sihteerinä katsauskaudella toimi Comptelin päälakimies Sami Ahonen.

Valiokunnat

Hallituksessa on kaksi pysyvää valiokuntaa: tarkastusvaliokunta ja palkitsemisvaliokunta. Lisäksi hallitus on tarpeen mukaan perustanut tilapäisiä työvaliokuntia valmistelemaan hallituksen käsiteltäväksi tulevia asioita.

Tarkastusvaliokunta on hallituksen valmisteluelin, joka keskittyy yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden käsittelyyn. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi 18.6.2008 saakka Matti Mustaniemi ja mainitusta päivästä alkaen Juhani Lassila. Heidän lisäksi Hannu Vaajoensuu on valiokunnan jäsen.

Palkitsemisvaliokunta on hallituksen valmisteluelin, joka avustaa hallitusta ylimmän johdon työehtoihin ja palkkaukseen liittyvien asioiden hoidossa. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja on Olli Riikkala ja jäseniä ovat Timo Kotilainen ja Hannu Vaajoensuu.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Comptelin hallituksen kaikki jäsenet ovat riippumattomia Corporate Governance -suosituksen mukaisesti.

Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot

Yhtiökokous vahvistaa hallituksen jäsenille maksettavat palkkiot. Varsinaisen yhtiökokouksen 19.3.2008 tekemän päätöksen mukaan hallituksen jäsenille maksettiin palkkiot seuraavasti:

- puheenjohtajalle 53 000 euroa vuodessa
- varapuheenjohtajalle 33 000 euroa vuodessa
- jäsenille 26 000 euroa vuodessa
- kokouspalkkiona 500 euroa kokoukselta; ja
- valiokuntien kokousten osalta kokouspalkkiona valiokunnan puheenjohtajalle 600 euroa kokoukselta ja jäsenille 500 euroa kokoukselta.

Vuosipalkkiot maksettiin siten, että hallituksen jäsenille siirrettiin 40 prosentilla palkkion brutto-osuudesta Comptel Oyj:n hallussa olevia omia osakkeita. Osakkeet luovutettiin 31.3.2008.

Toimitusjohtaja

Hallitus nimittää toimitusjohtajan. Hallitus päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdoista sisältäen palkat ja palkkiot luontoisetuineen, jotka on määritelty kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtaja vastaa hallituksen asettamien tavoitteiden, strategian, suunnitelmien, linjausten ja päämäärien toteuttamisesta Comptel-konsernissa. Hän valmistelee hallituksessa päätettävät asiat ja panee toimeen hallituksen päätökset.

Comptel Oyj:n toimitusjohtajana toimi vuonna 2008 Sami Erviö. Toimitusjohtajan sijaisena toimi liiketoimintajohtaja Harri Palviainen.

Toimitusjohtaja Sami Erviön eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta, jos yhtiö irtisanoo hänet ja kaksi kuukautta toimitusjohtajan irtisanoutuessa itse. Yhtiön tekemän irtisanomisen perusteella toimitusjohtajalle maksetaan korvauksena 15 kuukauden palkkaa vastaava korvaus vähennettynä irtisanomisajan palkkaa vastaavalla määrällä.

Konsernin johto

Comptel-konsernin johto avustaa toimitusjohtajaa hänen tehtävässään. Konsernijohtoon kuuluvat liiketoiminta- ja tukiyksiköiden johtajat.

Vuoden 2009 alusta konsernijohtoon muodostavat liiketoiminta-alueiden johtajat Harri Palviainen (Eurooppa), Youssef Kermoury (Lähi-itä ja Afrikka), Mika Korpinen (Aasia ja Tyynenmeren alue), Ricardo Carreon (Amerikka), alliansseista ja myynnin kehittämisestä vastaava johtaja Minesh Patel, strategisen markkinoinnin johtaja Arnhild Schia, tuotteista ja ratkaisuisista vastaava johtaja Simo Sääski-lahti, teknologiajohtaja Gareth Senior, hallinnosta vastaava talousjohtaja Veli Matti Salmenkylä, henkilöstöjohtaja Niina Pesonen ja yhteisten tukitoimintojen johtaja Markku Järvenpää.

Vuonna 2008 Comptel-konsernissa toimi johtoryhmä, joka kokoontui 11 kertaa (11).

Liiketoimintojen johtaminen

Liiketoiminnan johtaminen Comptelissa perustuu tulosyksiköiden ja kustannusyksiköiden toimintaan. Tytär- ja osakkuusyhtiöt toimivat liiketoiminta-alueiden osina. Konsernijohto vastaa siitä, että konsernin ja sen osien toiminta suunnitellaan vuotuisen budjetin yhteydessä toimintasuunnitelmaksi toteutamaan konsernin strategiaa. Vuoden aikana toiminnan tulokset raportoidaan kuukausittain vertailtuna budjettiin ja toimintasuunnitelmaan sekä poikkeamien syyt sekä niiden aiheuttamat korjaavat toimenpiteet dokumentoidaan asianmukaisesti.

Palkitsemisjärjestelmät

Comptel pyrkii kehittämään palkitsemisjärjestelmiään siten, että ne motivoivat yhtiön johtoa ja henkilöstöä toimimaan liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseksi. Palkitsemisjärjestelmiin kuuluvat tavoitteisiin sidottu bonusjärjestelmä ja optiojärjestelmä sekä avainhenkilöiden osakepohjainen kannustusjärjestelmä, jonka mahdollinen tuotto on sidottu liikevaihdon ja liikevoiton kehittymiseen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Comptel Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernissa noudatettavat sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, tuotettava taloudellinen informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Valvontatoimia toteutetaan kaikissa yksiköissä ja kaikilla organisaatiotasolla. Valvontatoimet sisältävät mm. raportoinnin, hyväksymismenettelyt ja toimintaperiaatteiden noudattamisen.

Riskienhallinta on olennainen osa Comptelin sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan systemaattista prosessia, jonka avulla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernin ulkopuolisista tekijöistä sekä omasta toiminnasta johtuvia riskejä.

Comptelin hallitus on vahvistanut riskienhallinnan periaatteet, joissa määritellään riskienhallinnan tavoitteiden ja yleisten menettelytapojen lisäksi riskienhallintaan liittyvät tehtävät ja vastuut. Riskienhallinnan koordinointi konsernissa on talousjohtajan vastuulla. Liiketoimintaorganisaatio on ensisijaisesti vastuussa omaan toimintaansa vaikuttavien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta. Riskien arviointi ja hallinta ovat keskeinen osa konsernin vuosittaista toiminnan suunnittelu- ja strategiaprozessia, kaupallisten tarjousten ja sopimusten sekä investointien ja muiden panostusten valmistelu- ja päätöksentekoprosessia sekä muuta operatiivista toimintaa.

Riskienhallintajärjestelmä perustuu kuukausittaiseen raportointiin, jolla valvotaan rahoitusaseman, liikevaihdon, kannattavuuden, tilauksien, toimitusten, myyntisaatavien, tilauskannan ja -virran kehitystä ja niiden kautta koko konsernin tuloksen kehittymistä. Kuukausittainen sisäinen raportointi toteutetaan konsernijohtoon kokouksissa liiketoiminta-alueittain ja konsernin tukitoimintojen katsauksissa.

Comptel altistuu normaalissa liiketoiminnassaan pääasiassa strategisille, rahoitus- ja operatiivisille riskeille. Comptelin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida riskien haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen.

Comptelilla on voimassa asianmukainen vakuutusurva. Sen tarve määritetään vuosittain.

Comptelin liiketoiminnan riskejä on kuvattu tarkemmin hallituksen toimintakertomuksessa ja rahoitusriskejä tilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Tilintarkastus

Tilintarkastuksen tehtävänä on varmistaa, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikaudella. Tämän lisäksi tilintarkastajat raportoivat hallitukselle hallinnon ja toimintojen jatkuvasta tarkastuksesta.

Comptel-konsernin tilintarkastusyhtiöille maksettiin tilikaudelta 2008 palkkioita yhteensä 402 000 euroa (429 000), josta 97 000 euroa maksettiin tilintarkastustehtävistä (86 000). Tilintarkastusyhtiöille maksettiin palkkiota myös tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista, kuten veroneuvonnasta, IFRS-neuvonnasta ja koulutuksesta yhteensä 305 000 euroa (343 000).

Sisäpiirihallinto

Comptel noudattaa NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta. Comptel ylläpitää

arvopaperimarkkinalain mukaisesti ns. ilmoitusvelvollisiin sisäpiiriläisiin kuuluvien henkilöiden sisäpiirirekisteritietoja Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Sisäpiiriläisiä olivat pysyvästi sisäpiiriin kuuluvat henkilöt ja hankekohtaiset sisäpiiriläiset.

Vuoden 2008 lopussa ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä oli 14 henkilöä (16) ja yrityskohtaisia pysyviä sisäpiiriläisiä 84 henkilöä (65). Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, konsernijohtoon kuuluvat henkilöt sekä päävastuullinen tilintarkastaja.

Comptelin sisäpiiriin kuuluvia henkilöitä velvoittaa ns. suljettu ikkuna, joka alkaa kolme viikkoa ennen osavuosi-katsausten ja tilinpäätöksen julkistamista ja päättyy 24 tuntia julkistuksen jälkeen. Erityistä avointa ikkunaa ei sovelleta.

Ilmoitusvelvollisista sisäpiiriläisistä ja heidän osake- ja optio-omistuksistaan Comptel Oyj:ssä ylläpidetään päivitettyä listaa yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.comptel.com.

Osakeomistus ja optio-oikeudet 31.12.2008

	Osakkeet	Optiot 2006A	Optiot 2006B	Optiot 2006C	Optiot yhteensä
Hallitus					
Kotilainen Timo	22 143	0	0	0	0
Lassila Juhani	17 986	0	0	0	0
Mustaniemi Matti	21 643	0	0	0	0
Riikkala Olli	53 568	0	0	0	0
Vaajoensuu Hannu	30 194	0	0	0	0
Toimitusjohtaja					
Erviö Sami	88 150	70 000	70 000	70 000	210 000
Johtoryhmä					
Järvenpää Markku	23 117	10 000	10 000	10 000	30 000
Palviainen Harri	30 263	10 000	10 000	10 000	30 000
Pesonen Niina	0	0	0	10 000	10 000
Salmenkylä Veli Matti	7 725	0	10 000	10 000	20 000
Schia Arnhild	27 211	10 000	10 000	10 000	30 000
Senior Gareth	0	0	6 000	4 000	10 000
Sääskilahti Simo	30 263	10 000	10 000	10 000	30 000

Konsernijohto

Tammikuusta 2009 alkaen

Arnchild Schia



Harri Palviainen



Sami Erviö



Niina Pesonen



SAMI ERVIÖ

Toimitusjohtaja

Syntynyt 1962, DI, MBA, Comptelin toimitusjohtaja vuodesta 2005. Työskennellyt Instrumentariumin asiantuntija- ja johtotehtävissä 1987–2005, mm. Instrumentarium Oyj:n Datex-Ohmeda -divisioonan myynnin, markkinoinnin ja tuotekehityksen johtotehtävissä sekä Instrumentarium Oyj:n liiketoiminnan kehitysjohtajana. Viimeksi toiminut Instrumentarium Oyj:n terveydenhuollon tietojärjestelmiä tuottavan tytäryhtiö Deion toimitusjohtajana ja General Electric Instrumentariumin Euroopan integraatiojohtajana.

HARRI PALVIAINEN

Liiketoimintajohtaja, Eurooppa, toimitusjohtajan sijainen

Syntynyt 1968, FM. Comptelin palveluksessa vuodesta 2001. Työskennellyt aiemmin Pohjois- ja Itä-Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan sekä asiakaskohtaisten ratkaisujen liiketoimintajohtajana. Toiminut myös verkkotietoliike-

toiminnasta ja asiakaspalvelusta vastaavana johtajana sekä T&K -yksikön päällikkönä. Ennen Compteliin tuloaan toiminut mm. Satama Interactive Oyj:n teknologiajohtajana 2000–2001 sekä Elisa Communications Oyj:n tutkimuskeskuksen kehitysryhmän päällikkönä 1998–2000.

RICARDO CARREON

Johtaja, Pohjois- ja Etelä-Amerikka

Syntynyt 1968, tutkinto tietotekniikasta Comptelin palveluksessa vuodesta 2009. Toiminut aiemmin johtajana Intelissä Latinalaisessa Amerikassa, myös useita myyntiä ja markkinointiin liittyviä tehtäviä Meksikossa ja Latinalaisessa Amerikassa. Työskennellyt myös Maxcom Telecommunications, Novell ja Digital Equipment Corporation -yhtiöissä.

MARKKU JÄRVENPÄÄ

Johtaja, Yhteiset tukitoiminnot

Syntynyt 1958, DI. Comptelin palveluksessa vuodesta 2000. Toiminut aiemmin asiakas-

palvelusta ja teknologiasta vastaavana johtajana, EDB Telecom -integraation johtajana, provisiointiliiketoiminnan johtajana sekä tietohallintopäällikkönä. Ennen Compteliin tuloaan toiminut mm. Oy Suomen Michelin Ab:ssä tietohallintopäällikkönä 1997–2000 ja 1991–1995 sekä Michelin SA:ssa Sveitsissä kansainvälisen tietohallinnon projektitehtävissä 1995–1997.

YOUSSEF KERMOURY

Johtaja, Lähi-itä ja Afrikka

Syntynyt 1970, tietotekniikan kandidaatti Comptelin palveluksessa vuodesta 1996. Toiminut aiemmin Globaalit palvelut ja alueet sekä Tekninen konsultointi ja koulutuspalvelut -yksiköiden päällikkönä sekä Aasian ja Tyynenmeren alueen asiakaspalvelupäällikkönä.

MIKA KORPINEN

Johtaja, Asia ja Tyynenmeren alue

Syntynyt 1961, tietotekniikkainsinööri Comptelin palveluksessa vuodesta 2001.

Markku Järvenpää

Gareth Senior

Veli Matti Salmenkylä

Simo Sääskilahti

Kuvasta puuttuvat vuoden 2009 alusta konsernijohtoon kuuluvat henkilöt.

Työskennellyt aiemmin Aasian ja Tyynenmeren alueen johtajana, Hongkongin toimiston johtajana ja myyntijohtajana Pohjois-Aasiassa. Ennen Compteliin tuloaan toiminut johtajana Elcoteq Asia Ltd. -yhtiössä Hongkongissa 1999–2001 sekä Tecnomen Oy:ssä Hongkongin toimiston johtajana 1994–1998.

MINESH PATEL

Johtaja, Allianssit ja myynnin kehitys

Syntynyt 1964, kemian ja biokemian tutkinto Comptelin palveluksessa vuodesta 2008. Toiminut aiemmin johtajana Axiom Systemsissä 2001–2008, Micromuse (IBM) -yhtiössä 1998–2001 ja Oraclen Application & Telecoms -osastolla 1991–1998.

NIINA PESONEN

Henkilöstöjohtaja

Syntynyt 1965, kasvatustieteiden maisteri. Comptelin palveluksessa vuodesta 2007. Työskennellyt aiemmin henkilöstöjohtajana ja henkilöstön kehityksen tehtävissä Nokiassa

1992–2007. Viimeksi toiminut Nokia Networksin Delivery Operations -yksikön Business HR -johtajana ja Nokia Siemens Networksin North East -alueen HR-johtajana.

VELI MATTI SALMENKYLÄ

Talousjohtaja, Hallinto (15.3.2009 saakka)

Syntynyt 1960, DI. Comptelin palveluksessa vuodesta 2006. Toiminut aiemmin Pretax City Oy:n toimitusjohtajana 2004–2006, HEX-konsernissa Arvopaperipalveluiden liiketoimintajohtajana 2001–2003, talousjohtajana 2000–2001 sekä talous- ja hallinto-päällikkönä 1995–2000.

ARNHILD SCHIA

Johtaja, Strateginen markkinointi

Syntynyt 1963, ylempi korkeakoulututkinto tietojenkäsittelyopista ja tutkinto liikkeenjohdollisista opinnoista. Comptelin palveluksessa vuodesta 2005. Työskennellyt aiemmin Etelä- ja Länsi-Euroopan, Aasian ja Tyynenmeren sekä Amerikan alueen liiketoimintajohtajana

sekä Markkinoiden kehitys -yksikön johtajana. Ennen Compteliin tuloaan toiminut mm. EDB Telecomin toimitusjohtajana, Incatelin toimitusjohtajana ja Telesciences Inc:n toimitusjohtajana.

GARETH SENIOR

Teknologijahtaja

Syntynyt 1970. Comptelin palveluksessa vuodesta 2008. Toiminut aiemmin Axiom Systemsissä 1990–2008 mm. toimitusjohtajana 2004–2008 ja teknologijahtajana 2000–2004. 20 vuoden kokemus IT-alalta, erityisesti teleoperaattoreiden toimitusprosesseista.

SIMO SÄÄSKILAHTI

Johtaja, Tuotteet ja ratkaisut

Syntynyt 1971, DI, KTM. Comptelin palveluksessa vuodesta 2001. Työskennellyt aiemmin veloituusliiketoiminnasta vastaavana johtajana, talousjohtajana ja yritys suunnittelupäällikkönä. Ennen Compteliin tuloaan toiminut liikkeenjohdon konsulttina McKinsey & Companyssä.

Hallitus



Juhani Lassila

Olli Riikkala

OLLI RIIKKALA

Hallituksen puheenjohtaja
DI, MBA, syntynyt 1951

Ammatillinen kokemus

GE Healthcare
Neuvonantaja 2004–2006
Senior Executive 2003–2006
Toimitusjohtaja GEMS/IT Eurooppa,
Lähi-itä ja Afrikka, 2003–2004

Instrumentarium Oyj
Hallituksen jäsen 1987–2003
Toimitusjohtaja 1997–2003
Varatoimitusjohtaja 1995–1997
Johtaja, Health Care Group, 1990–1997
Eri johtotehtävissä 1979–1990

Hallitustehtävät

Tietoerator, varapuheenjohtaja 2008–,
jäsen 2004–
Helvar Oy Ab, hallituksen puheenjohtaja 2007–
Fastems Oy Ab, hallituksen puheenjohtaja
2007–
Oriola-KD Oyj, puheenjohtaja 2006–
PaloDEX Group, hallituksen puheenjohtaja
2005–

PaloDEX Holding, hallituksen puheenjohtaja
2005–
Instrumentarium Tiedesäätiö, jäsen 2004–
Helvar Merca Oy Ab, hallituksen puheenjohtaja
2004–, jäsen 1999–
Biomedicum Säätiö, jäsen 2000–
HYKS-Instituutti Oy, jäsen 2000–
Nimitys Teknillisten tieteiden akatemiaan 2002

HANNU VAAJOENSUU

Hallituksen varapuheenjohtaja
KTM, syntynyt 1961

Ammatillinen kokemus

BasWare Oyj
Toimitusjohtaja 1999–2004
Partneri, johtaja 1991–1999
Johtava konsultti 1990–1991
Konsultti 1987–1990

Execuplan Oy
Ohjelmistoasiantuntija 1985–1987

Hallitustehtävät

BasWare Oy, hallituksen päätoiminen puheen-
johtaja 2005–, ulkomaisten tytäryhtiöiden
hallituksen jäsen 1990–

Efecte Oy, hallituksen puheenjohtaja 2008–,
jäsen 2005–
Profit Software Oy, hallituksen puheenjohtaja,
2008–
Biocomputing Platforms Ltd Oy, hallituksen
jäsen 2008–
Festum eServices Oy, hallituksen puheenjohtaja
2007–

TIMO KOTILAINEN

Jäsen
DI, syntynyt 1959

Ammatillinen kokemus

Nixu Oy
Toimitusjohtaja 2006–
Nokia Networks
Johtaja, Euroopan ja Lähi-idän ja Afrikan
asiakasliiketoimintaryhmä, 2002–2003
Johtaja, Pohjoismaiden asiakasliiketoiminta-
ryhmä, 2001–2002
Johtaja, Mobile Internet Applications,
Myynti ja markkinointi, 2000–2001
Myyntijohtaja, Etelä-Eurooppa, 1998–2000
Myyntijohtaja, Pohjois-Eurooppa, 1996–1998
Asiakkuuspäällikkö, Finland, 1993–1996

Timo Kotilainen

Matti Mustaniemi

Hannu Vaajoensuu

Hewlett-Packard Oy
Asiakkuuspäällikkö 1991–1993

Solid Information Technology
Myyntipäällikkö 1990–1991

Proha Oyj
Konsultti 1987–1990

Hallitustehtävät
Finn Gulf Yachts Oy, varajäsen 2006–

JUHANI LASSILA

Jäsen
KTM, syntynyt 1962

Ammatillinen kokemus
Agros Oy
Toimitusjohtaja 2005–

GE Healthcare
Talousasioiden integraatiojohtaja
Instrumentarium Oyj:n ja *GEMS/IT:n*
yhdistyessä 2003–2004

Instrumentarium Oyj
Konsernin talous- ja rahoitusasioista vastaava
johtaja 1999–2004
Rahoitusjohtaja 1996–1999

Postipankki Oyj
Yritystutkija 1988–1996

Instrumentarium Oyj
Sijoitusasiantuntija 1987–1988

Hallitustehtävät

Lassila & Tikanoja Oy, hallituksen vara-
puheenjohtaja 2007–, jäsen 2001–
Suominen Yhtymä Oyj, jäsen 2005–
Evald ja Hilda Nissin Säätiö, hallituksen
puheenjohtaja 2003–

MATTI MUSTANIEMI

Jäsen
KTM, syntynyt 1952

Ammatillinen kokemus
Halti Oy
Toimitusjohtaja 2008–

Tempo CSF Oy
Partner 2006–

Wihuri Oy
Toimitusjohtaja 2004–2005
Varatoimitusjohtaja 1999–2003
Talousjohtaja 1994–1999

Wilson Sporting Goods Co (Amer Group)
Talouhallinto- ja järjestelmäjohtaja 1991–1994
Talousjohtaja 1990–1991

Aspo Oy
Talousjohtaja 1986–1990

MPS Enterprises Ltd
Talousjohtaja 1984–1986

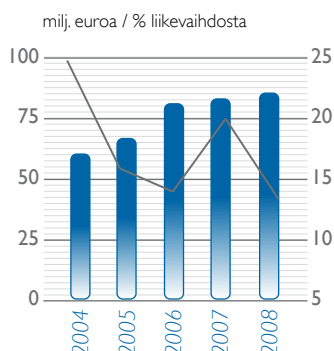
Sanoma Corporation
Laskentapäällikkö 1982–1984
Sisäisen tarkastuksen päällikkö 1979–1982

Hallitustehtävät

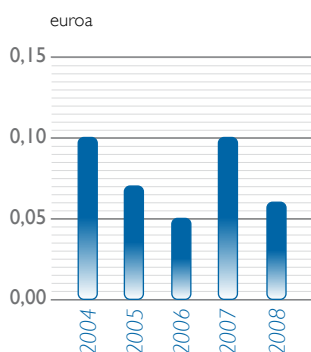
Tempo Group Oy, hallituksen jäsen 2007–
Tempo CSF Oy, hallituksen puheenjohtaja 2006–
Petromaa Oy, hallituksen puheenjohtaja 2006–
SRV Yhtiöt Oy, jäsen 2005–
Isamot Capital Oy, hallituksen varajäsen 2005
Astrum Invest, jäsen, toimitusjohtaja 2004–

Hallituksen toimintakertomus 2008

Liikevaihto ja liikevoitto



Tulos/osake



Markkinoiden kehitys

Comptel toimii teleoperaattoreiden tukiohjelmistomarkkinoilla maailmanlaajuisesti.

Teleoperaattoreiden liiketoimintaympäristön murros jatkui. Verkot ja palvelut ovat siirtymässä kohti IP-pohjaisia ratkaisuja. Kiinteän ja mobiiliverkon teknologioiden ja palveluiden yhdistäminen sekä järjestelmäintegraattoreiden kasvava rooli luovat operaattoreille uusia liiketoimintamalleja. Teleoperaattorit vastaavat kilpailuun etsimällä uusia liikevaihdon lähteitä ja karsimalla ydinliiketoimintaan kuulumattomia kuluja. Osana kulukarsintaa operaattorit ulkoistavat IT- ja verkkotoimintojaan. Uutta liikevaihtoa synnytetään palveluita kehittämällä ja tuomalla markkinoille aiempaa yksilöllisempiä palvelupaketteja. Nämä muutokset vahvistavat tukiohjelmistojen merkitystä liiketoiminnassa.

Tukiohjelmistomarkkinoiden kasvun arvioidaan hidastuneen selvästi Euroopassa vuonna 2008. Muilla alueilla markkinat kehittyivät edelleen varsin suotuisasti. Alan ohjelmistotoimittajien yhdistymiskehitys on lisännyt aiempaa laajempaa tuotevalikoiman tarjontaa. Markkinoilla toimii edelleen myös yksittäisiä tuotteita tarjoavia kilpailijoita. Teleoperaattoreilla on kasvavaa kysyntää toimintaa tehostaville ohjelmistoille, jotka edesauttavat uusien palveluiden innovointia ja nopeuttavat niiden käyttöönottoa.

Comptel vahvisti vuoden aikana asemaansa televerkoissa käytettävien toimitusprosessiratkaisujen johtavana toimittajana ostamalla englantilaisen ohjelmistotuoteyhtiö Axiom Systemsin (Axiom). Yritysosto antaa Comptelille hyvät mahdollisuudet hyötyä teleoperaattoreiden kasvavista investoinneista IP-pohjaisiin uusiin palveluihin (esim.

VoIP ja IPTV). Axiom on erikoistunut laajakaistamarkkinoihin ja yhtiöllä on hyvä markkina-asema Euroopassa ja avainasiakkaita myös Aasian ja Tyynenmeren alueella. Axiom integroitiin kertomusvuonna osaksi Comptel-konsernia.

Comptel panosti kertomusvuonna erityisesti alueorganisaationsa kehittämiseen lähellä asiakkaitaan ja jatkoi tarjontansa suuntaamista yksittäistuotteista kohti joustavia kokonaisratkaisuja. Bulgariaan perustettiin asiakaspalvelukeskus yhteistyössä paikallisen IT-palveluyrityksen kanssa ja Malesian toimiston tuotekehityspanostuksia lisättiin merkittävästi.

Liikevaihto ja kannattavuus

Comptel-konsernin vuoden 2008 liikevaihto oli 84,8 miljoonaa euroa (2007: 82,4; 2006: 80,4). Liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 3,0 prosenttia (2,4). Liikevaihdon kasvu jäi ennakoitua alhaisemmaksi Euroopan aiempaa heikkomman tilausvirran takia.

Konsernin liikevoitto oli 11,4 miljoonaa euroa (2007: 16,5; 2006: 11,2), mikä vastaa 13,4 prosenttia (20,0) liikevaihdosta. Liikevoitto ilman pääosin Axiom Systemsin integrointiin liittyviä noin 1,1 miljoonan euron suuruisia kertaluonteisia eriä oli 12,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa 14,7 prosenttia liikevaihdosta. Myyntisäämisistä kirjattiin luottotappioita vuoden viimeisellä neljänneksellä 0,2 miljoonaa euroa (1,2). Nettorahoituserät olivat yhteensä -0,9 miljoonaa euroa (-0,2). Konsernin voitto ennen veroja oli 10,6 miljoonaa euroa (16,4) eli 12,5 prosenttia (19,9) liikevaihdosta. Konsernin nettotulos oli 6,6 miljoonaa euroa (10,9). Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,06 euroa (2007: 0,10; 2006: 0,05).

Vuoden verokanta oli 37,5 prosenttia (33,8), johon vaikutti noin 1,5 miljoonan

euron (1,1) suuruinen lähdeveroista johtuva kahdenkertainen verotus. Valtiovarainministeriö ilmoitti päässeensä neuvotteluissaan sopimukseen Kreikan, Malesian ja Romanian kanssa. Näiden maiden osalta verosaamisiin on kirjattu yhteensä 0,7 miljoonan euron suuruinen kahdenkertainen vero vuosilta 2004–2008. Comptel odottaa saavansa veronpalautukset lähiaikoina. Muilta osin Comptelin kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi tekemä hakemus on edelleen valtiovarainministeriön käsittelyssä. Yhtiö uskoo saavansa muutoksen lähdeverojensa verokohteluun.

Viimeisen vuosineljänneksen verokulua pienensi lähdeveroista kirjattu saaminen sekä Axiom Systemsin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnastaan saama verohyvitys.

Oman pääoman tuotto oli 12,8 prosenttia (2007: 21,9; 2006: 12,7).

Konsernin tilauskanta kasvoi edellisvuodesta 10,8 prosenttia pääasiassa Axiom Systemsin tilauskannan myötä ja oli katsauskauden päättyessä 38,8 miljoonaa euroa (2007: 35,1; 2006: 29,5).

Tunnusluvut, osakekohtaiset tunnusluvut sekä niiden laskentakaavat on esitetty laajemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liiketoiminta-alueet

Comptelin liiketoiminnan pääsegmentit ovat neljä maantieteellistä markkina-alueita: Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka, Aasia ja Tyynenmeren alue sekä Amerikka. Segmenttien liikevoitto sisältää myynnin ja asiakaspalveluiden kulut. Konsernin tutkimus-, tuotekehitys- ja yleiskuluja ei ole kohdennettu segmenteille.

Comptel myi vuonna 2008 yhteensä 21 (28) uutta päälisenssiä, joista kahdeksan oli Comptel Provisioning and Activation -ratkaisuja, kahdeksan Comptel

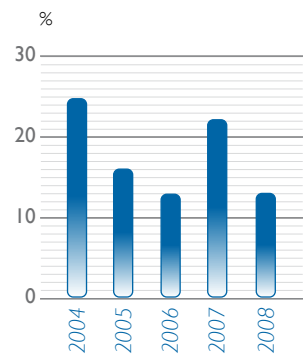
Mediation and Charging -ratkaisuja, kaksi Comptel Interconnect Billing -ratkaisuja, yksi Comptel Fulfillment -ratkaisu, yksi Comptel Inventory -ratkaisu ja yksi Comptel Service Repository -ratkaisu.

Eurooppa oli konsernin selkeästi suurin markkina-alue. Alueen liikevaihto oli 40,8 miljoonaa euroa (48,5). Liikevaihtoa heikensi markkinoiden hidastuminen sekä Norjassa ja Suomessa tarjottavien asiakaskohtaisten ratkaisujen edellisuotta alempi kysyntä loppuvuoden aikana. Konsernin liikevoitto Euroopan liiketoiminnasta oli 20,9 miljoonaa euroa (28,3), mikä on 51,3 prosenttia segmentin liikevaihdosta (58,3). Liikevaihdon laskun lisäksi kannattavuutta heikensi Axiom Systemsin liittäminen osaksi konsernia. Comptel myi kertomusvuonna yhdeksän päälisenssiä eurooppalaisille asiakkailleen. Vuonna 2008 Comptelin merkittävimpiä asiakkaita Euroopassa olivat Elisa ja Telenor sekä Telefónica O2-, T-Mobile-, Vodafone- ja Wind-ryhmien operaattorit sekä Base, Cosmote, KPN, TDC ja Vimpelcom.

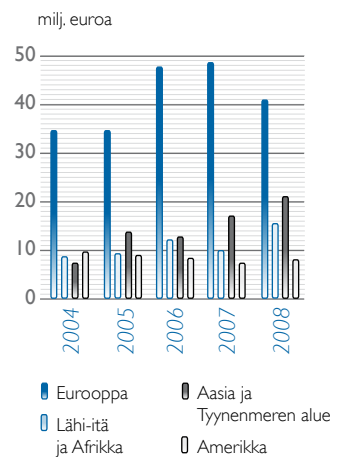
Lähi-idän ja Afrikan alueen liikevaihto kasvoi 56,1 prosenttia edellisvuodesta. Alueen liikevaihto oli 15,3 miljoonaa euroa (9,8). Konsernin liikevoitto alueen liiketoiminnasta oli 8,9 miljoonaa euroa (5,7), mikä on 58,6 prosenttia segmentin liikevaihdosta (58,4). Comptel myi vuonna 2008 Lähi-idän ja Afrikan asiakkailleen kolme päälisenssiä. Comptelilla on asiakkainaan useita Lähi-idän suurimmista teleoperaattoreista. Vuonna 2008 merkittävimpiä asiakkaita alueella olivat Orascom, Q-Tel ja Zain -ryhmien operaattorit sekä Saudi Telecom ja Telenor Pakistan.

Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto kasvoi 23,6 prosenttia edellisvuodesta. Alueen liikevaihto oli 20,9 miljoonaa euroa (16,9). Konsernin liikevoitto

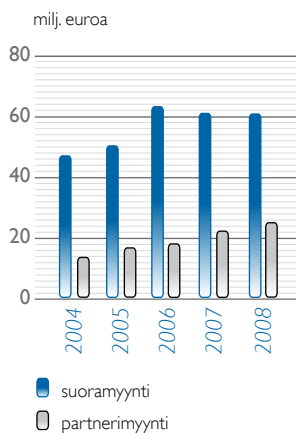
Oman pääoman tuotto



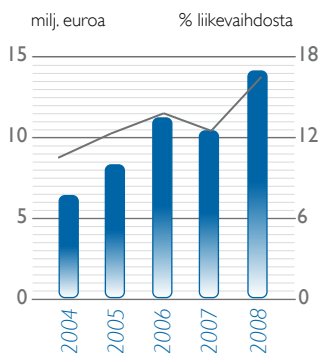
Liikevaihdon maantieteellinen jakauma



Liiketoiminnan jakelukanavat



T&K -kulujen kehitys



Aasian ja Tyynenmeren liiketoiminnasta oli 9,3 miljoonaa euroa (9,5), mikä on 44,8 prosenttia segmentin liikevaihdosta (56,5). Comptel myi vuonna 2008 kahdeksan päälisenssiä Aasian ja Tyynenmeren alueen asiakkailleen. Vuonna 2008 Comptelin merkittävimpiä asiakkaita alueella olivat Bharti ja Idea Intiassa, Vodafone ja IBM Intiassa ja Australiassa, AIS ja DTAC Thaimaassa, Indosat Indonesiassa ja FET Taiwanissa.

Amerikan liikevaihto kasvoi 9,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Alueen liikevaihto oli 7,9 miljoonaa euroa (7,2). Konsernin liikevoitto Amerikan liiketoiminnasta oli 4,2 miljoonaa euroa (3,9), mikä on 53,1 prosenttia segmentin liikevaihdosta (54,1). Comptel myi vuonna 2008 yhden päälisenssisopimuksen amerikkalaisille asiakkailleen. Vuonna 2008 Comptelin merkittävimpiä asiakkaita Amerikan alueella olivat América Móvil ja Telefónica -ryhmien operaattorit sekä Axtel, Brasil Telecom ja T-Mobile.

Comptelin liikevaihto jakautuu ohjelmistolisenssien ja lisenssilajennusten myyntiin ja toisaalta yhtiön ratkaisuja tukevien palveluiden ja ylläpidon myyntiin. Vuonna 2008 lisenssimyynti oli 27,4 miljoonaa euroa (27,8) ja palveluiden sekä ylläpidon myynti 57,5 miljoonaa euroa (54,6).

Comptel myy ja toimittaa tuotteitaan ja ratkaisujaan sekä suoraan oman organisaationsa että yhteistyökumppaniensa kautta. Merkittävimpiä yhteistyökumppaneita ovat järjestelmäintegraattorit kuten Accenture, IBM, Logica, Tech Mahindra ja Wipro sekä verkkolaittevalmistajat kuten Alcatel-Lucent, Huawei, Juniper ja Cisco. Maailmanlaajuisten kumppanien lisäksi Comptel tekee yhteistyötä lukuisien omalla markkina-alueellaan merkittävien paikallisten kumppaneiden kanssa, joista esimerkkinä on T-Systems Saksassa.

Vuonna 2008 yhteistyökumppaneiden ja jälleenmyyjien kautta liikevaihdosta toteutui 24,5 miljoonaa euroa (21,8) ja suoramyyntin kautta 60,4 miljoonaa euroa (60,6).

Investoinnit

Comptel Oyj osti 21.4.2008 Axiom Systemsin 7,0 miljoonalla Englannin punnalla (8,9 miljoonaa euroa). Yrityskauppa rahoitettiin Comptel Oyj:n likvideillä varoilla ja lainalla. Sopimuksen mukaisesti lisäkauppahintaa ei makseta, koska Axiom Systemsin liikevaihto vuodelta 2008 oli alle 13,5 miljoonaa euroa. Yhtiöllä oli hankintahetkellä 87 työntekijää.

Axiom on keskittynyt toimitusprosessiratkaisuihin laajakaistamarkkinoilla. Yhtiöllä on hyvä markkina-asema Euroopassa ja avainasiakkaita myös Aasian ja Tyynenmeren alueella. Axiomin hankinta vahvisti Comptelin asemaa laajakaista-, mobiili- ja uuden sukupolven IP-verkoissa käytettävien toimitusprosessiratkaisujen johtavana toimittajana.

Ilman yritysostoa vuoden 2008 bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin olivat 1,5 miljoonaa euroa (1,9) ja ne muodostuivat laite- ja ohjelmisto- ja kalustohankinnoista. Investoinnit rahoitettiin tulorahoituksella.

Tutkimus ja tuotekehitys

Comptelin välittömät tutkimus- ja tuotekehityskustannukset ja tuotekehitysinvestoinnit olivat 14,0 miljoonaa euroa (10,3) ja niiden osuus liikevaihdosta oli 16,5 prosenttia (12,5). Välittömien T&K -kustannusten ja -investointien kasvu johtuu pääosin Axiom Systemsin vaikutuksesta sekä lisäpanostuksista tuotekehitykseen Kuala Lumpurissa Malesiassa.

IAS 38:n mukaisesti taseeseen vuonna 2008 aktivoidut tuotekehitykseen olivat 4,6 miljoonaa euroa (2,9). Konserni on

tarkentanut IAS 38:n mukaan aktivoitavien tuotekehitysmenojen ja sisäisiin järjestelmähankkeisiin liittyvien menojen kirjauskäytäntöä. Hankintamenoon luetaan myös ko. projektien osuus erikseen määritellyistä kiinteistä menoista, jotka olivat katsauskaudella 0,5 miljoonaa euroa. Muutos parantaa liikevoittoa.

Comptelin tuotekehityspanostukset kohdistuivat pääasiassa uusien joustavien kokonaisratkaisujen kehittämiseen, jotka nopeuttavat operaattoreiden uusien palveluiden tuomista markkinoille ja palveluista veloittamista. Comptel jatkoi kaikkien päätuotteidensa kehitystä kilpailukyvyyn edelleen parantamiseksi sekä uusien toiminnallisuuksien ja ratkaisujen luomiseksi.

Laskutustieto- ja veloitusratkaisujen alueella lanseerattiin uusi tuotealusta, joka mahdollistaa sekä prepaid- että postpaid-palveluiden aktiivisen ja reaaliaikaisen hallinnan, laskutustiedon keruun ja veloituksen. Tämän päälle kehitettiin hinnoitteluratkaisu ja operaattoreiden välisen yhdysliikenteen laskutukseen liittyviä ratkaisuja.

Toimitusprosessiratkaisujen alueella painopiste oli operaattoreiden palvelukokonaisuuksien rakentamista ja hallintaa tukevien ratkaisuiden kehittämisessä. Axiom-yrityskauppa vahvisti Comptelin osaamista ja täydensi tuotetarjoomaa IP-palveluiden hallinnassa. Axiomin ja Comptelin tuotteiden ja ratkaisujen integrointi eteni suunnitelmien mukaan.

Comptel jätti vuonna 2008 kahdeksan (kaksi) uutta patenttihakemusta. Tämän lisäksi yritys jatkoi aiemmin jätettyjä patenttihakemuksia yhdeksällä jatkohakemuksella. Comptelille myönnettiin vuoden 2008 aikana kaksi patenttia, jotka liittyivät tietoliikennetapahtumien laskutustietojen reaaliaikaiseen keruuseen ja käyttäjien veloittamiseen online-medi-

ointiympäristössä. Comptelilla oli vuoden 2008 lopussa vireillä 70 (58) päätuotteisiin ja -ratkaisuihin liittyvää patenttihakemusta.

Yrityksen tuotemerkki Comptel® on Comptel Oyj:n rekisteröimä tavaramerkki useissa maissa.

Rahoitusasema

Taseen loppusumma 31.12.2008 oli 83,0 miljoonaa euroa (73,6), mistä likvidit varat olivat yhteensä 6,1 miljoonaa euroa (14,7). Likvidejä varoja pienensivät Axiom Systemsin hankinta ja investoinnit tuotekehityshankkeisiin. Liiketoiminnan rahavirta tammi-joulukuussa oli 7,9 miljoonaa euroa (12,8), maksetut osingot olivat 6,4 miljoonaa euroa (5,4) ja nettoinvestoinnit olivat 15,3 miljoonaa euroa (4,9). Rahavirtaa heikensivät liiketoiminnan kannattavuuden aleneminen ja myyntisaamisten kiertonopeuden hidastuminen.

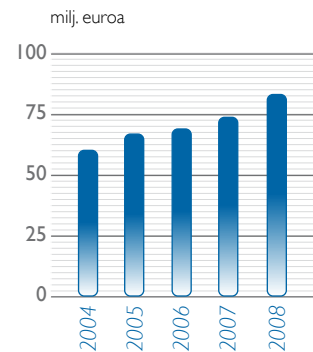
Myyntisaamiset katsauskauden lopussa olivat 27,6 miljoonaa euroa (27,1). Siirtosaamiset olivat 9,2 miljoonaa euroa (8,6). Osatuloutukseen liittyvät siirtovelat olivat 1,8 miljoonaa euroa (2,7).

Konsernilla oli 5,1 miljoonaa euroa korollista velkaa tilinpäätöshetkellä (0,0). Comptelilla on voimassa 15,0 miljoonan euron suuruinen revolving credit facility -rahoitusjärjestely, joka erääntyy vuonna 2013 ja josta on nostettavissa vielä 10,0 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 67,4 prosenttia (77,6) ja nettovelkaantumisaste (gearing) oli -2,1 (-28,2).

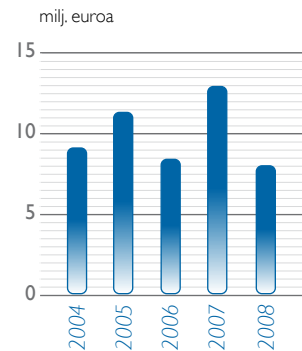
Yhtiö rakenne

Comptel-konserniin kuului vuoden 2008 päättyessä emoyhtiö Comptel Oyj:n lisäksi täysin omistetut tytäryhtiöt Comptel Passage Oy, Comptel Communications Oy, Comptel Communications Inc., Comptel Communications Sdn Bhd, Comptel Communications Brasil Ltda,

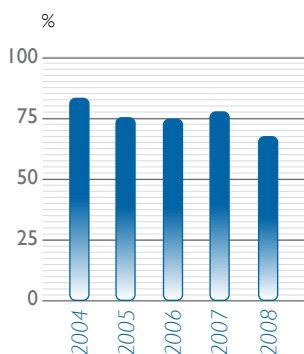
Tase



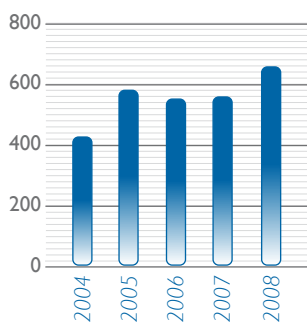
Liiketoiminnan rahavirta



Omavaraisuusaste



Henkilöstön määrä vuoden lopussa



Comptel Communications AS ja Comptel Ltd. Lisäksi konserniin kuuluivat täysin omistettu tytäryhtiö Axiom Systems Holdings Ltd. ja sen kokonaan omistamat tytäryhtiöt Axiom Systems Ltd., Viewgate Networks Limited ja Axiom Systems OSS (Asia Pacific) Pte. Konserniin kuului myös irlantilainen osakkuusyhtiö Tango Telecom Ltd. (omistusosuus 20,0 prosenttia).

Comptel-konsernilla on rekisteröidyt edustustot ja sivuliikkeet Australiassa, Intiassa, Italiassa, Kiinassa, Saksassa, Venäjällä ja Yhdistyneissä Arabiemiiriteissa.

Henkilöstö

Comptelin henkilöstömäärä oli vuoden alussa 554 ja vuoden lopussa 653. Henkilöstömäärä kasvoi 17,9 prosenttia vuonna 2008. Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 606 henkilöä (2007: 555; 2006: 561).

Vuoden 2008 lopussa konsernin henkilöstöstä työskenteli Euroopassa 73,0 prosenttia (80,0), Lähi-idässä ja Afrikassa 2,9 prosenttia (2,7), Amerikassa 3,5 prosenttia (3,6) sekä Aasiassa ja Tyynenmeren alueella 20,5 prosenttia (13,7).

Vuoden 2008 lopussa konsernin henkilöstöstä työskenteli asiakaspalvelussa 39,1 prosenttia (44,6), tutkimuksessa, tuotekehityksessä ja -hallinnassa 32,0 prosenttia (31,8), myynnissä ja markkinoinnissa 20,7 prosenttia (15,0) sekä hallinnossa ja tukipalveluissa 8,3 prosenttia (8,7).

Vuoden 2008 lopussa konsernissa oli 641 vakituista (543) ja 12 määräaikaista (11) työsuhdetta. Kokoaikaisia työsuhteita oli 619 (513) ja osa-aikaisia 34 (41).

Henkilöstön keskimääräinen vaihtuvuus vuonna 2008 oli 15,9 prosenttia (12,3). Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli 6 vuotta (6,7). Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 38

vuotta (38). Vuoden lopussa henkilöstöstä oli miehiä 73 prosenttia (71) ja naisia 27 prosenttia (29).

Tilikauden palkat ja palkkiot olivat vuonna 2008 yhteensä 32,0 miljoonaa euroa (2007: 27,6; 2006: 29,7).

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 30. Lähipiirita-pahtumat.

Henkilöstön koulutukseen käytettiin keskimäärin 1 035 euroa (1 188) henkilöä kohden. Koulutuspäivien lukumäärä henkilöä kohden oli 6,6 (5,9). Henkilöstöstä 61 prosenttia oli suorittanut korkeakoulututkinnon, 20 prosenttia ammattikorkeakoulututkinnon, 9 prosenttia opistotason tutkinnon ja 10 prosenttia muun koulutuksen.

Vuonna 2008 sairauspoissaolojen osuus aktiivisesta työajasta oli 2,3 prosenttia (2,4). Comptelin laatima tasa-arvosuunnitelma on käsitelty työsuojelutoimikunnassa vuonna 2005 ja sitä noudatetaan koko konsernissa.

Yhtiön hallinnointi

Comptel Oyj:n varsinainen yhtiökokous valitsi 19.3.2008 yhtiön hallitukseen viisi jäsentä. Hallitukseen valittiin uudestaan Timo Kotilainen, Juhani Lassila, Matti Mustaniemi, Olli Riikkala ja Hannu Vaajoensuu. Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajaksi uudestaan Olli Riikkalan ja varapuheenjohtajaksi Hannu Vaajoensuun.

Hallituksen tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi 18.6.2008 saakka Matti Mustaniemi ja mainitusta päivästä alkaen Juhani Lassila. Heidän lisäksi Hannu Vaajoensuu on valiokunnan jäsen. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Olli Riikkala ja jäseniä ovat Timo Kotilainen ja Hannu Vaajoensuu.

Comptel-konsernin johtoryhmän muodostivat vuonna 2008 seuraavat henkilöt: Sami Erviö, toimitusjohtaja; Markku Järvenpää, johtaja, yhteiset tukitoiminnot; Harri Palviainen, liiketoimintajohtaja, Pohjois- ja Itä-Eurooppa, Lähi-itä ja Afrikka, asiakaskohtaiset ratkaisut, toimitusjohtajan sijainen; Niina Pesonen, henkilöstöjohtaja; Veli Matti Salmenkylä, talousjohtaja; Arnhild Schia, liiketoimintajohtaja, Etelä- ja Länsi-Eurooppa, Aasian ja Tyynenmeren alue, Amerikka; Simo Säaskilahti, johtaja, tuotteet ja ratkaisut; sekä teknologiajohtaja Gareth Senior, joka aloitti johtoryhmän jäsenenä 21.4.2008.

Talusojohtaja Veli Matti Salmenkylä irtisanoutui 15.12.2008. Hän jatkaa Comptelin palveluksessa irtisanoutumisaikansa loppuun 15.3.2009. Comptel Oyj käynnisti uuden talusojohtajan rekrytoinnin välittömästi.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Comptelin osake ja oma pääoma

Comptelilla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökokouksessa yksi (1) ääni. Yhtiön osakepääoma 31.12.2008 oli 2 141 096,20 euroa sekä osakkeiden kokonaisuusäänimäärä 107 054 810 ääntä.

Comptelin osakkeiden kokonaisvaihto vuonna 2008 oli 30,5 miljoonaa kappaletta (57,5), joka vastaa 28,5 prosenttia osakkeiden kokonaisuusmäärästä (53,8). Vuoden 2008 päätöskurssi oli 0,69 euroa (1,42). Comptelin markkina-arvo oli vuoden lopussa 73,8 miljoonaa euroa (151,7).

Comptelin omistusjakauma ryhmitäin ja suuruusluokittain sekä suurimmat omistajat sekä osakkeen vaihdon ja kurssin kehitystä kuvaavat luvut on esitetty tilinpäätöksen osassa Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Vuonna 2008 jaetuista 2006C optio-oikeuksista Comptel Oyj:n avainhenkilöstön hallussa on yhteensä 1 292 000 kappaletta. Osakkeen tämänhetkinen merkintähinta optio-oikeudella 2006C on 1,48 euroa, mikä vastaa Comptel Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettua keskipäiväkursia Helsingin pörssissä 1.4.–30.4.2008.

Vuoden aikana jaettiin myös 210 000 kappaletta 2006B optio-oikeuksia, joita on avainhenkilöstön hallussa yhteensä 1 248 000 kappaletta. Osakkeen tämänhetkinen merkintähinta optio-oikeudella 2006B on 1,93 euroa, mikä vastaa Comptel Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettua keskipäiväkursia Helsingin pörssissä 1.4.–30.4.2007 vähennettynä vuodelta 2007 maksetulla osingolla.

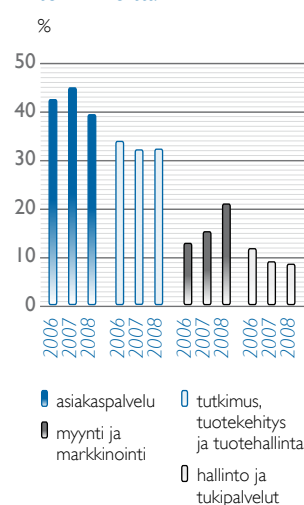
Comptel Oyj:n vuoden 2006A optio-oikeudet tulivat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin pörssissä 3.11.2008 alkaen. Optio-oikeuksien kaupankäyntitunnus on CTL1VEW106 ja ISIN-koodi FI0009652390. Osakkeen tämänhetkinen merkintähinta optio-oikeudella 2006A on 1,73 euroa, mikä vastaa Comptelin osakkeen vaihdolla painotettua keskipäiväkursia Helsingin Pörssissä 1.4.–30.4.2006 vähennettynä maksetuilla osingoilla.

Comptel Oyj:n kaikkien vuoden 2001 optio-ohjelman mukaisten optio-oikeuksien osakemerkintäaika päättyi 31.12.2008. Merkintäajan kuluessa optioilla ei merkitty osakkeita.

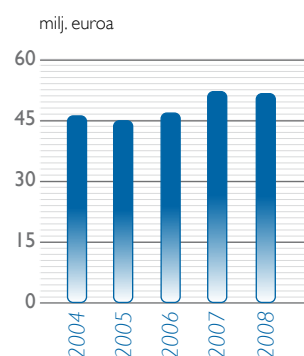
Comptel Oyj siirsi vuonna 2008 vastikkeetta 110 463 osakettaan vuoden 2007 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille ja 45 871 osakettaan yhtiön hallituksen jäsenille osana vuosipalkkioiden maksua.

Comptel Oyj:n hallituksen, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen yhteenlaskettu omistusosuus yhtiön osakeista ja äänimäärästä oli 0,2 prosenttia

Henkilöstön jakauma toiminnoittain



Oma pääoma



sekä yhtiön optio-oikeuksista 5,7 prosenttia katsauskauden päättyessä. Mainituilla optio-oikeuksilla voi merkitä yhteensä 240 000 osaketta.

Yhtiön liikkeelle laskemien optio-oikeuksien nojalla voidaan merkitä yhteensä 4 200 000 osaketta.

Yhtiön hallussa oli katsauskauden päättyessä 92 654 omaa osaketta, mikä vastaa 0,09 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallussa olevien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo oli 1 853 euroa.

Liiketoiminnan riskit

Comptelin liiketoiminnan riskejä arvioidaan säännöllisesti osana konsernin vuosittaista toiminnan suunnittelu- ja strategiaprosessia, kaupallisten tarjousten ja sopimusten sekä investointien ja muiden panostusten valmistelu- ja päätöksentekoprosessia sekä muuta operatiivista toimintaa. Merkittävimpinä pidetään strategisia riskejä, jotka jakautuvat markkinaympäristöön ja toisaalta Comptelin liiketoimintastrategiaan liittyviin riskeihin.

Seuraavassa on kuvaus merkittävimmistä konsernin ulkopuolisista sekä omasta toiminnasta johtuvista tekijöistä, joilla saattaa olla merkitystä Comptelin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja osakkeen hintaan tulevaisuudessa.

Maailmantalouden ja luotonsaanti-mahdollisuuksien nopea heikentyminen yhdessä poikkeuksellisen valuuttakursivaihtelun kanssa on johtanut usealla alalla kysynnän voimakkaaseen laskuun. Teleoperaattoreiden tukiohjelmistomarkkinoillakin kasvu on selvästi hidastunut erityisesti Euroopassa. Muilla alueilla markkinoiden voimakasta hidastumista ei ole vielä havaittu.

Comptel kehittää joustavia kokonaisratkaisuja alan johtaville toimijoille

maailmanlaajuisesti. Tämä edellyttää, että Comptel ymmärtää liiketoimintaympäristönsä kehittymisen sekä asiakkaidensa ja jälleenmyyjänsä tarpeet alueellisesti oikein. Epäonnistuminen markkinasuhteiden tunnistamisessa, asiakkaidensa tarpeiden huomioimisessa ja tuotteidensa oikea-aikaisessa kehittämisessä saattaa aiheuttaa merkittävää haittaa Comptelin liiketoiminnan kasvulle ja kannattavuudelle.

Comptelin maltilliset liikevaihto-odotukset perustuvat tukiohjelmistomarkkinoiden kasvun hidastumiseen. Yhtiön liikevaihdolle ja sen myötä kannattavuudelle saattaa aiheutua huomattavaa haittaa, jos markkinat pienenevät oleellisesti vastoin yhtiön odotuksia.

Comptel organisoi toimintaansa uudelleen tammikuussa 2009. Yhtiön menestys maailmanlaajuisesti perustuu osaavaan henkilöstöön ja toimivaan asiakaslähtöiseen organisaatioon. Heikentyneen kannattavuuden johdosta Euroopassa joudutaan kululeikkauksiin samanaikaisesti kun uutta organisaatiota jalkautetaan. Organisaatiomuutoksella voi olla haitallinen vaikutus Comptelin liiketoimintaan ja erityisesti kannattavuuteen. Onnistuminen edellyttää taitavaa muutosjohtamista, pätevien työntekijöiden palveluksessa pitämistä ja heidän taitojensa jatkuvaa kehittämistä.

Kilpailu tukiohjelmistomarkkinoilla on kireää. Teollisuudenalalla on käynnissä toimijoiden yhdistymiskehitys, millä on ollut vaikutusta sopimusten pituuteen ja hinnoitteluun. Mikäli Comptel ei onnistu sopeuttamaan toimintaansa ja vastaamaan kilpailuympäristönsä muutoksiin, markkinakehityksestä voi seurata huomattavaa haittaa yhtiön liiketoiminnalle ja liiketoiminnan tulokselle.

Lähi-itä ja Afrikka sekä Aasia ovat Comptelille entistä merkittävämpiä

markkina-alueita. Yhtiö toimii myös useassa maassa, jossa poliittinen ja yhteiskunnallinen tilanne on epävakaa. Tilanteen heikkeneminen näillä alueilla voi johtaa Comptelin liiketoiminnan vaikeutumiseen ja vaikuttaa yhtiön kannattavuuteen. Yksittäisen toimitusprojektin arvo voi olla useita miljoonia euroja. Näin ollen yksittäiseen toimitusprojektiin tai asiakkaaseen voi liittyä huomattava riski.

Comptel toimii maailmanlaajuisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositionista aiheutuville riskeille. Valuuttakurssien muutokset yhtiön raportointivaluutan euron sekä Yhdysvaltain dollarin, Englannin punnan ja Norjan kruunun välillä saattavat vaikuttaa yhtiön liikevaihtoon, kuluihin ja tulokseen.

Comptelin kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi tekemä hakemus on edelleen valtiovarainministeriön käsittelyssä. Yhtiö uskoo saavansa muutoksen lähdeverojensa verokohteluun myös niiden maiden osalta, missä asian käsittely on kesken. Kahdenkertaisella verotuksella saattaa kuitenkin olla vaikutusta yhtiön osakekohtaiseen tulokseen.

Yhtiön rahoitusriskit on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Comptel kehitti edelleen organisaatiotaan tammikuussa 2009 yhdistämällä Euroopan myynti- ja asiakaspalveluyksikkönsä sekä perustamalla alliansseihin ja myynnin kehittämiseen keskittyvän yksikön ja strategisen markkinoinnin yksikön. Uusi organisaatio täydentää vuoden 2008 alussa tehdyn organisaatiomuutoksen, joka vahvisti alueellista päätöksentekoa lähellä asiakkaita ja yhdisti tuoteyksiköt.

Konsernin johtoon kuuluvat vuoden 2009 alusta toimitusjohtaja Sami Erviö,

liiketoiminta-alueiden johtajat Harri Palviainen (Eurooppa), Youssef Kermoury (Lähi-itä ja Afrikka), Mika Korpinen (Aasia ja Tyynenmeren alue), Ricardo Carreon (Amerikka), allianssien ja myynnin kehittämisestä vastaava johtaja Minesh Patel, strategisen markkinoinnin johtaja Arnhild Schia, tuotteista ja ratkaisuista vastaava johtaja Simo Sääskilahti, teknologiajohtaja Gareth Senior, hallinnosta vastaava talusjohtaja Veli Matti Salmenkylä, henkilöstöjohtaja Niina Pesonen ja yhteisten tukitoimintojen johtaja Markku Järvenpää.

Comptel kävi tammi-helmikuussa 2009 Suomen yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut, joiden perusteella yhtiö päätti irtisanoa tuotannollisista ja taloudellisista syistä 45 työsuhdetta. Comptel Oyj:n Norjan ja Ison-Britannian tytäryhtiöt ryhtyivät myös henkilöstömäärän sopeuttamistoimiin paikallisten lakien ja työehtosopimusten mukaisesti. Norjassa kustannusten vähennystarve on noin 2,3 miljoonaa euroa vuositason. Isossa-Britanniassa tehtyjen toimenpiteiden seurauksena toteutuvat noin 1,0 miljoonan

euron kustannussäästöt vuositason. Näillä toimenpiteillä konserni saavuttaa vuositason yhteensä noin 7 miljoonan euron kustannussäästöt, joista vuonna 2009 arvioidaan saavutettavan noin 2 miljoonaa euroa. Kulujen vähentämisellä ja uudelleenorganisoinnin avulla yhtiö pyrkii varmistamaan konsernin pitkän aikavälin kannattavuuden ja kilpailukyyn.

Comptel Oyj:n hallitus päätti tammi-kuussa 2009 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustusjärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Näkymät vuodelle 2009

Yleismaailmallinen taloudellinen tilanne on entisestään kasvattanut epävarmuutta ja heikentänyt ennakoitavuutta myös teleoperaattoreiden tukiohjelmistomarkkinoilla. Vuonna 2009 markkinoiden arvellaan säilyvän edellisvuoden tasolla tai laskevan hieman Euroopassa ja säilyvän

edellisvuoden tasolla tai kasvavan hieman muilla alueilla. Yhtiön tilauskanta on edellisvuotta korkeammalla tasolla johtuen pääasiassa vahvasta ylläpitosopimuskannasta.

Comptelin liikevaihdon arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla tai laskevan hieman vuonna 2009. Comptelin liikevoiton ei arvioida yltävän edellisvuoden tasolle. Alkuvuoden kannattavuus jää erityisen alhaiseksi henkilöstövähennyksiin liittyvien kertaluonteisten erien johdosta. Näiden toimenpiteiden tuomat kustannussäästöt vaikuttavat vasta myöhemmin.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2008 oli 35 326 977,62 (37 474 272,96).

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiökokouksen käytettävänä olevista voittovaroista osinkoa maksetaan 0,04 euroa osakkeelta (0,06), yhteensä 4 278 486,24 euroa (6 408 868,14).

Helsingissä 11. päivänä helmikuuta 2009

Olli Riikkala

Timo Kotilainen

Juhani Lassila

Matti Mustaniemi

Hannu Vaajoensuu

Sami Erviö
Toimitusjohtaja

Konsernin tuloslaskelma

1 000 euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liikevaihto	2	84 849	82 399
Liiketoiminnan muut tuotot	5	81	57
Materiaalit ja palvelut	6	-6 906	-7 973
Työsuhde-etuuksista johtuvat kulut	7	-38 930	-33 989
Poistot ja arvonalentumiset	8	-4 881	-4 340
Liiketoiminnan muut kulut	9	-22 830	-19 635
		-73 547	-65 938
Liikevoitto		11 383	16 518
Rahoitustuotot	11	1 992	933
Rahoituskulut	11	-2 913	-1 169
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		136	113
Voitto ennen veroja		10 597	16 396
Tuloverot	12	-3 972	-5 542
Tilikauden voitto		6 625	10 854
Jakautuminen omistajille:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		6 625	10 848
Vähemmistöosakkaille		0	6
Osakekohtainen tulos:	13		
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa		0,06	0,10
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa		0,06	0,10

Konsernin tase

1 000 euroa	Liitetieto	31.12.2008	31.12.2007
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	15	19 027	10 832
Muut aineettomat hyödykkeet	15	11 978	8 312
Aineelliset hyödykkeet	14	2 595	2 400
Osuudet osakkuusyrietyksissä	16	649	513
Myytavissä olevat sijoitukset		87	87
Laskennalliset verosaamiset	17	1 153	782
Muut pitkäaikaiset saamiset		244	0
		35 734	22 926
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	39 101	35 927
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		2 005	70
Rahavarat	19	6 135	14 708
		47 241	50 705
VARAT YHTEENSÄ		82 975	73 631
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	20	2 141	2 141
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20	7 433	7 368
Muuntoerot	20	-2 500	-817
Kertyneet voittovarot		44 502	43 338
		51 576	52 030
Vähemmistön osuus		0	116
Oma pääoma yhteensä		51 576	52 147
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	4 902	2 660
Varaukset	23	2 937	776
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	12	0
		7 851	3 437
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	25	18 331	17 912
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		176	136
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	5 040	0
		23 548	18 048
Velat yhteensä		31 399	21 485
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		82 975	73 631

Konsernin rahavirtalaskelma

I 000 euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto		6 625	10 854
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa tai liiketoiminnan rahavirtaan kuulumattomat erät	27	6 596	5 131
Korkokulut ja muut rahoituskulut		159	26
Korkotuotot		-274	-357
Tuloverot		3 972	5 542
Käyttöpääoman muutos:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		1 277	-2 508
Vaihto-omaisuuden muutos		0	18
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-4 713	-2 115
Varausten muutos		-511	588
Maksetut korot		-157	-26
Saadut korot		262	301
Maksetut tuloverot		-5 345	-4 638
Liiketoiminnan nettorahavirta		7 893	12 816
Investointien rahavirrat			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-9 333	0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-1 273	-1 441
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-93	-523
Investoinnit tuotekehityshankkeisiin		-4 566	-2 921
Investointien nettorahavirta		-15 265	-4 885
Rahoituksen rahavirrat			
Maksetut osingot		-6 415	-5 365
Omien osakkeiden hankinta		0	-792
Lainojen nostot		8 000	0
Lainojen takaisinmaksut		-3 000	0
Muut pitkäaikaiset velat		-35	0
Rahoituksen nettorahavirta		-1 450	-6 156
Rahavarojen muutos			
Rahavarat tilikauden alussa	19	14 708	12 934
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-249	0
Rahavarat tilikauden lopussa	19	6 135	14 708
		-8 822	1 774

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva pääoma							Vähem- mistön osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Muut rahastot	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä		
Oma pääoma 31.12.2006	2 141	7 368	-674	-37	0	37 818	46 616	145	46 761
Rahavirran suojaukset: omaan pääomaan kirjatut voitot tai tappiot				115			115		115
Muuntoerot			-143				-143		-143
Tilikauden voitto						10 848	10 848	6	10 854
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0	0	-143	115	0	10 848	10 820	6	10 826
Osingonjako						-5 332	-5 332	-34	-5 367
Ostetut omat osakkeet					-792		-792		-792
Luovutetut omat osakkeet					365	-365	0		0
Osakepohjaiset palkitse- misjärjestelmät						717	717		717
Oma pääoma 31.12.2007	2 141	7 368	-817	78	-427	43 686	52 031	116	52 147
Rahavirran suojaukset: omaan pääomaan kirjatut voitot tai tappiot				6			6		6
Muuntoerot			-1 683				-1 683		-1 683
Tilikauden voitto						6 625	6 625		6 625
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0	0	-1 683	6	0	6 625	4 948	0	4 948
Osingonjako						-6 415	-6 415		-6 415
Luovutetut omat osakkeet		65			302	-302	65		65
Osakepohjaiset palkitse- misjärjestelmät						947	947		947
Konsermirakenteen muutos ¹⁾								-116	-116
Oma pääoma 31.12.2008	2 141	7 433	-2 500	85	-125	44 541	51 576	0	51 576

1) Business Tools Oy:n osakkeiden siirtyminen Comptel Oy:n suoraan omistukseen ja Probatus Oy:n purkaminen

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

I. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Comptel Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Vuonna 1986 perustettu Comptel Oyj on maailman johtavia tuotteistettujen mediaattori-, veloitus-, provisiointi- ja verkkotietojärjestelmien ohjelmistotoimittaja. Comptel Oyj on listattu NASDAQ OMX Helsingissä (CTL1V). Emoyrityksen Comptel Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Salmisaarenaukio 1, 00180 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Comptelin internet-verkkosivuilta osoitteesta www.comptel.com tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista yllä mainitusta osoitteesta.

Laatimisperusta

Comptelin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2008 voimassaolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksesta (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, johdannaissopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa. Osakeperusteiset etuudet on kirjattu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä.

Tilinpäätöstiedot ilmoitetaan tuhansina euroina. Tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Comptel siirtyi vuoden 2005 aikana kansainväliseen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön ja sovelsi siirtymässä IFRS 1 *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* -standardia. Siirtymispäivä oli 1.1.2004.

Konserni otti 1.1.2008 käyttöön seuraavat uudet ja uudistetut standardit ja tulkinnat:

IFRIC 11 *IFRS 2 – Konserniyhtiöiden osakkeita ja omia osakkeita koskevat liiketoimet*. Tulkinta selvittää niiden säännösten soveltamisalaa, jotka koskevat omana pääomana maksettavia liiketoimia (IFRS 2) ja vaatii kyseisten liiketoimien uudelleenarviointia tytäryrityksissä. Tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRIC 14 *IAS 19 – Etuus pohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuus erän yläraja, vähimmäisrahoitintaatimukset ja näiden välinen yhteys*. Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisesti työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuus pohjaisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuus pohjaisiin työsuhde-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahoitintaatimus. Tulkinta myös tarkentaa tulevien palautusten tai vastaisten järjestelyyn suoritettavien maksujen vähennysten kautta taseeseen merkittävän omaisuus erän kirjaamisedellytyksiä. Konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä, joten tulkinnalla ei ole ollut vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen.

IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* sekä IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardien muutokset – Reclassification of Financial Assets* (voimassa 1.7.2008 lähtien). Muutokset on annettu lokakuussa 2008 kansainvälisen rahoituskriisin vuoksi ja ne koskevat tiettyjen rahoitusvarojen uudelleenluokittelua. Uudelleenluokittelu oli sallittua määrätyn ajanjakson aikana takautuvasti 1.7.2008 lähtien ja sen jälkeen tietyissä poikkeuksellisissa tilanteissa. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilikauden 2008 tilinpäätökseen tai

tuleviin tilinpäätöksiin, sillä konsernilla ei ollut tilikauden päättyessä taseessaan sellaisia standardimuutosten tarkoittamia rahoitusvaroja, joiden uudelleenluokittelu olisi konsernin arvion mukaan tarpeellista.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa ”Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät”.

Konsernitilinpäätöksen yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös käsittää emoyrityksen Comptel Oyj:n sekä kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyrityksellä on suoraan tai välillisesti määräysvalta (”konserni” tai ”Comptel”). Osakkuusyrittäksinä yhdistellään ne yritykset, joissa emoyrityksellä on suoraan tai välillisesti huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa.

Tytäryritykset

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa Comptelilla on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Määräysvalta syntyy, kun Comptelin omistamien osakkeiden äänimäärä on 50 % tai yli yrityksen äänivallasta. Myös potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntyneen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryritykset yhdistellään

konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun Comptel on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot, sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Mikäli tappio johtuu arvonalentumisesta, realisoitumattomia tappioita ei eliminoida.

Tilikauden voiton jakautuminen emoyrityksen omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman yhteydessä ja vähemmistölle kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa Comptelilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun Comptel omistaa alle 50 %, mutta yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla katsotaan muutoin olevan huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen siitä lähtien, kun huomattava vaikutusvalta syntyy ja sen päättymiseen saakka. Osakkuusyrietyssiioitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Mikäli Comptelin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää kyseisen sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita oteta huomioon, ellei konsernilla ole tähän liittyvää velvoitetta tai se on suorittanut maksuja osakkuusyrietyksen puolesta. Osakkuusyrietyksen konsernin omistusosuutta vastaava osuus tuloksesta esitetään omana eränään tuloslaskelmassa.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta. Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toimintajana esittämismuuttua.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on esitetty tuloslaskelmassa.

Ulkomaisten tytäryrietysten tilinpäätökset

Ulkomaisten konserniyrietysten tuloslaskelmat ja rahavirrat on muunnettu euroiksi kauden painotettua keskikurssia ja taseet tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kurssilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan omaan pääomaan omana eränään. Ulkomaisten tytäryrietysten hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot, nettosijoituksen suojaustulos sekä hankinnan jälkeiset kurssierot kirjataan omaan pääomaan. Kun tytäryriety myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. Syntyneet muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Ennen 1.1.2004 hankittujen ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvät käyvän arvon kohdistukset ja liikearvo muunnetaan euroiksi hankintahetken kurssia käyttäen. 1.1.2004 jälkeen hankittujen ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehdyt käyvän arvon oikaisut sekä hankinnasta syntyvä liikearvo käsitellään kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Mikäli hyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset

vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta arvioitun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Koneiden ja kaluston poistoajka on neljä vuotta.

Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi, lukuun ottamatta suuria vuokrahuoneistojen parannusmenoja, jotka sisältyvät aineellisiin hyödykkeisiin. Näiden poistoajka on viisi vuotta tai tätä lyhyempi vuokrasopimuksen voimassaoloajka.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusajka tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisen hyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 *Myyttävänä olevat pitkäaikaiset omaisuus-erät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti.

Aineellisten hyödykkeiden käytöstä poistamisen ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun yrityksen tai liiketoiminnan yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisen käyvän arvon hankintajakohdantana. Tätä aiempien liiketoimintojen yhdistämisten liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaisia kirjanpitoarvoja, jota on käytetty oletushankintamenoana.

IAS 36 *Omaisuususerien arvon alentuminen* -standardin mukaisesti liikearvosta ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoonsa vähennettynä arvonalennuksilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

IAS 38 *Aineettomat hyödykkeet* -standardin mukaisesti tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Kehittämismenot, jotka aiheutuvat uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta, aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi. Aktivointi aloitetaan siitä lähtien, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Comptel aktivoi taseeseen IAS 38:n mukaiset tuotekehitysmenot ja sisäisiin järjestelmähankkeisiin liittyvät menot. Vuoden 2008 alusta hankintameno luetaan myös ko. projektien osuus erikseen määritellyistä kiinteistä menoista. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan tasapoistoina kolmessa vuodessa ja järjestelmähankkeisiin liittyvät aktivoidut menot neljässä vuodessa.

Saadut tuotekehitysavustukset esitetään kulujen tai aktivointien vähennyksenä.

Muut aineettomat hyödykkeet

Ostetut patentit ja lisenssit, sekä omien patenttien hakemisesta aiheutuvat menot, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan taseeseen ja tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Poistot kirjataan alkuperäisestä hankintahinnasta taloudellisen vaikutusajan mukaan.

Aktivoitujen patentoimismenojen poisto aika on pääsääntöisesti kymmenen vuotta ja lisenssien neljä vuotta.

Todennäköisiä taloudellisia vaikutusaikoja tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja jos ne poikkeavat aiemmin arvioidusta, poistosuunnitelmaa muutetaan vastaavasti.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöitävissä olevat aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankinnan yhtey-

dessä käypään arvoon. Nämä liittyvät liiketoimintakaupan yhteydessä saatuihin asiakkuuksiin ja teknologioihin ja niiden poisto aika on 3–5 vuotta.

Vuokrasopimukset

Comptel vuokralleottajana

IAS 17 *Vuokrasopimukset* -standardi jaottelee vuokrasopimukset rahoitusleasingopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Vuokrasopimukset, joissa vuokralle ottajalla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, ovat rahoitusleasingopimuksia. Rahoitusleasingopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokraajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempana vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingopimuksella hankituista hyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokraveloitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Jos vuokrasopimus ei täytä rahoitusleasingin ehtoja, kyseessä on aina muu vuokrasopimus. Tällöin vuokralle ottajalla on oikeus käyttää hyödykettä rajoitetun ajan, eivätkä hyödykkeen omistamiselle tyypilliset olennaiset riskit ja edut siirry vuokralle ottajalle.

Comptelin vuokrasopimukset käsitellään pääosin muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Arvonalentumiset

Aineelliset ja aineettomat omaisuuserät

Comptel arvioi omaisuuserien kirjanpitoarvoja tilinpäätöshetkellä mahdollisten arvonalentumisviitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä

oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavalle yksikölle, kohdistetaan se ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappio perutaan, jos on viitteitä, että olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumiskirjauksen ajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei peruta missään tilanteessa.

Eläkeveloitteet

IAS 19 *Työsuhde-etuudet* -standardi luokittelee eläkejärjestely yrityksen veloitteen perusteella etuus pohjaisiksi tai

maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä yritys suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle, eikä yrityksellä ole maksun suorittamisen jälkeen velvoitetta suorittaa lisämaksuja. Comptelin eläkejärjestelyt on tehty paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkemenot, jotka perustuvat paikallisten eläkeyhtiöiden laatiin ja säännöllisesti tarkistettaviin eläkelaskelmiin, ovat maksupohjaisia ja kirjataan näin ollen tilikauden kuluksi. Muut järjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä taseeseen kirjattava velka on eläkevelvoitteen tilinpäätöshetken nykyarvon ja varojen käyvän arvon nettomäärä oikaistuna kirjaamattomilla vakuutusmatemaattisilla voitoilla ja tappioilla, sekä kirjaamattomaan takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Auktorisoidut vakuutusmatemaatikot laskevat eläkevelvoitteiden määrän. Velvoite perustuu ennakoituun etuus oikeusyksikköön. Eläkejärjestelyt kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi henkilöstön palvelusvuosien mukaan jaksotettuina.

Osakeperusteiset maksut

Comptelilla on useita optiojärjestelyitä ja ne maksetaan oman pääoman ehtoisina instrumentteina. Oman pääoman ehtoisina instrumentteina maksettavat järjestelyt arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määritelty kulu perustuu konsernin arvioon niiden optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään Black-Scholes -optiohinnoittelumallin perusteella.

Comptelilla on myös osakepalkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa Comptel -konsernin avainhenkilöille mahdollisuuden saada palkkiona yhtiön osakkeita. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio maksetaan

ansaintajakson päätyttyä osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Osakepalkkiojärjestelmän kulut kirjataan henkilöstökuluksi sitouttamisajanjaksolle.

Varaukset

IAS 37 *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat* -standardi määrittelee edellytykset varausten kirjaamiselle. Varaukset perustuvat olemassa oleviin velvoitteisiin ja ne merkitään taseeseen, kun aikaiseman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköinen ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemusperäiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun Comptel on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma sisältää vähintään seuraavat tiedot: liiketoiminta, jota järjestely koskee, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpano aika. Comptelin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Tuloverot

Konsernituloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta

kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien vero vaikutus kirjataan myös vastaavasti osaksi omaa pääomaa.

Laskennalliset verot on kirjattu omaisuus- ja velkaerien väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisen arvon välillä velkamenetelmän mukaisesti käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassa olevia tai tuleville vuosille säädettyjä verokantoja. Comptelissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden hyllypoistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, tuotekehityshankkeiden aktivoimista, sekä liikearvopoistojen palauttamisesta konsernitulosolla.

Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet ja liikevaihto

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Lisenssituotot, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Asiakkaan tilaajamääriä seurataan jatkuvasti, jotta niiden ylittäessä lisenssiehdoissa sovitun määrän osataan laskuttaa asiakasta muuttuneen tilaajamäärän osalta. Nämä lisenssilajennustuotot tuloutetaan laskutettaessa. Ylläpito tuotot kirjataan tuotoksi ylläpitokautena sopimusajan kulumisen perusteella.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmiustasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Pitkäaikaishankkeiden tuotot käsittävät

lisenssimaksut ja työn osuuden. Loppu-tulos on arvioitavissa luotettavasti, kun sopimuksesta odotettavissa olevat tulot ja menot, sekä projektin eteneminen pystytään mittaamaan luotettavasti ja kun on todennäköistä, että projektista saatava taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Comptelin pitkäaikaishankkeiden valmistusaste määritetään tehtyjen työtuntien osuudella arvioituihin kokonaistyötunteihin. Kun on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituittoja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla, sekä ulkomaanrahan määräisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Projektin valmistumisen jälkeisten takuuajakaisten menojen kattamiseksi kirjataan takuuvaraus. Tappiollisten projektien arvioitu kokonaiskate kirjataan kuluksi ja varaukseksi.

Osakekohtainen tulos

Tulos per osake lasketaan tilikauden tuloksesta. Tilikauden tulos jaetaan osakkeiden määrän painotetulla keskiarvolla. Konsernin omistamat omat osakkeet eliminoidaan painotetun keskiarvon laskennassa. Laimennettu tulos per osake lasketaan ns. omat osakkeet -menetelmällä (treasury stock) olettaen, että optio-todistukset ja -oikeudet olisi merkitty tilikauden alussa ja tilikauden aikana myönnetyt optiotodistukset ja -oikeudet niiden myöntämispäivänä ja että niiden merkinnästä saaduilla varoilla olisi ostettu omia osakkeita osakkeen tilikauden keskimääräiseen markkinahintaan. Laskelman nimittäjään viedään osakkeiden määrän painotetun keskiarvon lisäksi optiotodistusten ja -oikeuksien oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet.

Optioiden merkintäolettamaa ei oteta huomioon laimennetussa osakekohtainen

tulos-tunnusluvussa silloin, kun optiotodistusten ja -oikeuksien merkintähinta on ollut korkeampi kuin osakkeen keskimääräinen markkinahinta tilikauden aikana. Osakeoptioilla ja -todistuksilla on laimentava vaikutus vain silloin, kun osakkeen keskimääräinen markkinahinta tilikauden aikana on ollut korkeampi kuin optiotodistusten ja -oikeuksien merkintähinta.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaan konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan *Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat* -ryhmään, kun se on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai se luokitellaan alku-peräisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset sijoitukset, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai sijoitus, johon liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, joka muuttaa sopimuksen rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmäinstrumentti arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39:n suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset, sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon. Käyvän arvon

muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ole ollut ko. sijoituksia tilikauden aikana.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Myyntisaamiset merkitään kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumistappioilla.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenuun.

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Mahdolliset luotollisten

pankkitilien saldot sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä. Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainasitoumuksiin liittyvät järjestelypalkkiot kirjataan transaktiomenoiksi siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että koko lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan. Tällöin palkkio merkitään taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

[Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta](#)

Johdannaissopimukset merkitään taseeseen alun perin hankintamenuon, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvos- tamisesta, käsitellään tilinpäätöksessä johdannaissopimuksen käyttötarkoituk- sen määräämällä tavalla. Ne johdannaissopimukset, joihin sovelletaan suojaus- laskentaa ja jotka ovat siinä tehokkaita, esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa tuloslaskelmassa. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, Comptel käsittelee

ne joko saamisten, velkojen tai kiinteän sopimuksen käyvän arvon suojaus- s-ina, ennakoidun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojaus- s-ina, ennakoidun erittäin todennäköisen johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä IAS 39:n mukaisen suojauslaskennan kriteerejä.

Comptel dokumentoi suojauslasken- taa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen, sekä konsernin riskinhallintatavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Comptel dokumentoi ja arvioi, suojausta aloittaessa ja vähintään jokaisen tilin- päätöksen yhteydessä, suojauskohteen tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikut- teisesti samoin kuin suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttä- vien johdannaissopimusten tehok- kaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan suojausrahastoon. Omaan pääomaan kir- jatut voitot ja tappiot siirretään tuloslas- kelmaan sillä kaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Ennakoidun valuuttamääräisen myynnin suojaami- sesta syntyneet voitot ja tappiot kirjataan myynnin oikaisuiksi. Mikäli suojattu ennakoitu liiketoimi johtaa rahoitus- varoihin kuulumattoman omaisuuserän kirjaamiseen, siirretään omaan pää- omaan kirjatut voitot ja tappiot kyseisen omaisuuserän hankintamenuon. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suoja- sinstrumentti eräännyty tai myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta

toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

[Osingot](#)

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottaman osingonjaon kirjaus kirjanpitoon tehdään vasta, kun yhtiökokous on tehnyt päätök- sen osingonjaosta.

[Johdon harkintaa edellyttävät laati- misperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät](#)

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkin- taa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshet- kellä. Mahdolliset arvioiden ja olettamus- ten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Comptelissa ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätös- päivän arvioihin liittyvät keskeiset epävar- muustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvo- jen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

Arvon alentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdol- lisen arvonalentumisen varalta liikearvo, keskeneräisiin aineettomiin hyödykkeisiin aktivoidut tuotekehittämismenot, sekä patentoimismenot, sekä arvioidaan viit- teitä arvonalentumisesta edellä laatimis- periaatteissa esitetyn mukaisesti. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen ole- tusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 15. Aineettomat hyödykkeet.

Tuloutus

Tuloutusperiaatteissa esitetyn mukaisesti pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusasteen mukainen tuloutus perustuu arvioihin hankkeesta odotettavista tuotoista ja kuluista, samoin kuin hankkeen etenemisen luotettavaan mittaamiseen. Tulojen ja menojen merkitsemistä tuloslaskelmaan muutetaan, jos arviot projektin lopputulemasta muuttuvat. Muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja luotettavasti arvioitavissa. Hankkeesta odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi, kun se on tiedossa ja arvioitavissa. Pitkäaikais-hankkeista esitetään lisätietoja liitetiedossa 4. Valmistusasteen mukainen tuloutus.

Uusien tai muutettujen IFRS-standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Alla kuvatut standardit, tulkinnat tai niiden muutokset on julkaistu, mutta ne eivät vielä ole voimassa, eikä Comptel ole soveltanut niitä ennen niiden pakollista voimaantuloa. Comptel ottaa käyttöön seuraavat IASB:n julkistamat muutetut tai uudistetut standardit ja tulkinnat kun ne astuvat voimaan:

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen (uudistettu 2007) (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset vaikuttavat lähinnä tuloslaskelman ja oman pääoman muutoksia osoittavan laskelman esitystapaan. Lisäksi uudistettu standardi muuttaa laajasti myös muissa standardeissa käytettävää terminologiaa, ja myös joidenkin tilinpäätöslaskelmien nimet muuttuvat. Osakekohtainen tulos-tunnusluvun laskentaperiaate ei muutu. Uudistettu standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 8 Toimintasegmentit (voimassa 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin lähtökohtana on, että segmenttien tunnistaminen perustuu

ylimmän johdon raportointiin. IFRS 8:n käyttöönotto ei tule muuttamaan Comptel-konsernin raportoitavia segmenttejä. IFRS 8 on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen (uudistettu 2008) (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistetun standardin soveltamisala on aikaisempaa laajempi. Uudistettu standardi sisältää useita konsernin kannalta merkittäviä muutoksia. Standardimuutokset vaikuttavat hankinnoista kirjattavan liikearvon määrään sekä liiketoimintojen myyntituloksiin. Standardimuutoksilla on vaikutusta myös tuloslaskelmaan kirjattaviin eriin sekä hankintatilikaudella että niillä tilikausilla, joilla suoritetaan lisäkaup-pahintaa tai toteutetaan lisähankintoja. Standardin siirtymäsääntöjen mukaisesti liiketoimintojen yhdistämissä, joissa hankinta-ajankohta on ennen standardin pakollista käyttöönottoa, ei oikaista. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IAS 27 Konsernitilinpäätös ja erillistilinpäätös (muutettu 2008) (voimassa 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää tytäryrityksen omistusmuutoksista syntyvien vaikutusten kirjaamista suoraan konsernin omaan pääomaan silloin, kun emoyrityksen määräysvalta säilyy. Mikäli määräysvalta tytäryrityksessä menetetään, jäljellä oleva sijoitus arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Vastaavaa kirjanpidollista käsittelytapaa sovelletaan jatkossa myös osakkuusyrittys-sijoituksiin (IAS 28) ja yhteisyrittösosuuksiin (IAS 31). Standardimuutoksen seurauksena tytäryrityksen tappioita voidaan kohdistaa vähemmistölle silloinkin, kun ne ylittävät vähemmistön sijoituksen määrän. Uudistettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutokset – Vesting Conditions and Cancellations (voimassa 1.1.2009 tai

sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos edellyttää, että kaikki lopullista oikeutta synnyttämättömät ehdot otetaan huomioon myönnettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypää arvoa määritettäessä. Lisäksi standardimuutoksessa tarkennetaan peruutusten käsittelyä koskevaa ohjeistusta. Konserni selvittää näiden standardimuutosten vaikutuksia sen tulevaan tilinpäätökseen. Uudistettu standardi on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Improvements to IFRSs -muutokset (Annual Improvements 2007) (voimaan pääsääntöisesti 1.1.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireiset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat yhteensä 34 standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta konsernin arvion mukaan tulevat muutokset eivät ole merkittäviä konsernitilinpäätöksen kannalta. Standardimuutokset on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin muutos (Eligible Hedged Items) (voimaan 1.7.2009 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset koskevat suojauslaskentaa. Niillä tarkennetaan IAS 39:n ohjeistusta suojauskohteen yksipuolisen riskin suojaamisesta sekä inflaatoriskin suojaamisesta, kun kyseessä on rahoitusvaroihin ja -velkoihin kuuluva erä. Konserni arvioi, ettei standardimuutoksella ole merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin. Muutettua standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

Muut 31.12.2008 mennessä julkaistut standardit ja tulkinnat sekä niiden muutokset eivät ole merkityksellisiä konsernille.

2. Segmentti-informaatio

Comptel toimii globaalisti kaikilla maantieteellisillä markkina-alueilla. Maantieteellisten markkina-alueiden välillä on eroja hintatason, kilpailutilanteen, sekä Comptelin omien resurssipanostusten välillä. Comptelin segmenttiraportointimuoto on maantieteellisen segmenttijaon mukainen. Segmenttijaako perustuu asiakkaiden sijaintiin. Maantieteellisiä markkina-alueita ovat Eurooppa, Amerikka,

Lähi-itä ja Afrikka, sekä Aasia ja Tyynenmeren alue. Näistä neljästä segmentistä raportoidaan liikevaihto, liikevoitto, poistot, segmentin varat ja velat, sekä investoinnit. Segmentin kulut sisältävät myynnin ja asiakaspalvelun kustannukset. Kohdistamattomat kulu-erät liittyvät tuotehallinta-, tutkimus- ja tuotekehitys-, sekä hallinnon yksiköihin. Segmentin varat ja velat sisältävät suoraan segmentin

liiketoimintaan kohdennettavissa olevat lyhytaikaiset myynti- ja siirtosaamiset, lyhytaikaiset velat, aineelliset hyödykkeet ja rahavarat. Kohdistamattomat varat koostuvat verosaamisista, siirtosaamisista ja liikearvosta. Kohdistamattomat velat koostuvat verovelosta, siirtovelosta, varauksista ja muista lyhytaikaisista veloista.

2008, 1 000 euroa

Maantieteelliset segmentit	Eurooppa	Amerikka	Lähi-itä ja Afrikka	Aasia ja Tyynenmeren alue	Konserni
Liikevaihto	40 768	7 941	15 279	20 861	84 849
Segmentin liikevoitto	20 898	4 219	8 946	9 348	43 411
Kohdistamattomat erät					-32 028
Liikevoitto					11 383
Tilikauden tulos					6 625
Segmentin varat	25 126	4 674	10 227	8 844	48 872
Liikearvo					19 027
Osuudet osakkuusyrityksissä					649
Kohdistamattomat varat					14 428
Varat yhteensä					82 975
Segmentin velat	9 702	1 353	1 490	1 416	13 960
Kohdistamattomat velat					17 439
Velat yhteensä					31 399
Segmentin investoinnit	474	57	51	226	807
Kohdistamattomat investoinnit					654
Investoinnit yhteensä					1 461
Segmentin poistot	543	93	151	331	1 119
Kohdistamattomat poistot					3 763
Poistot yhteensä					4 881

2007, 1 000 euroa

Maantieteelliset segmentit	Eurooppa	Amerikka	Lähi-itä ja Afrikka	Aasia ja Tyynenmeren alue	Konserni
Liikevaihto	48 481	7 250	9 791	16 878	82 399
Segmentin liikevoitto	28 286	3 922	5 713	9 529	47 451
Kohdistamattomat erät					-30 933
Liikevoitto					16 518
Tilikauden tulos					10 854
Segmentin varat	33 692	5 467	5 497	7 716	52 372
Liikearvo					10 832
Osuudet osakkuusyrityksissä					513
Kohdistamattomat varat					9 914
Varat yhteensä					73 631
Segmentin velat	6 847	926	1 515	1 175	10 463
Kohdistamattomat velat					11 022
Velat yhteensä					21 485
Segmentin investoinnit	659	74	67	254	1 054
Kohdistamattomat investoinnit					854
Investoinnit yhteensä					1 908
Segmentin poistot	1 201	68	55	228	1 552
Kohdistamattomat poistot					2 788
Poistot yhteensä					4 340

3. Hankitut liiketoiminnot

Comptel Oyj hankki 21.4.2008 Axiom Systems Holdings Limited-yhtiön koko osakekannan. Englantilaisyhtiö on keskittynyt toimitusprosessiratkaisuihin laajakaistamarkkinoilla. Yritysosto antaa Comptelille hyvät asemat hyötyä IP-pohjaisten uusien palveluiden (esim. VoIP ja IPTV) tarjoamiseksi tehtävistä kasvavista investoinneista.

Kauppahinta oli 7,0 miljoonaa Englannin puntaa (8,9 miljoonaa euroa) ja se maksettiin käteisellä. Sopimuksen mukaisesti lisäkauppahintaa ei makseta, koska Axiomin liikevaihto vuodelta 2008 oli alle 13,5 miljoonaa euroa. Mahdollista lisäkauppahintaa ei sisällytetty hankinta-

hetken liikearvoon, koska määrä ei ollut luotettavasti arvioitavissa.

Varsinaisen kauppahinnan 8,9 miljoonaa euroa, hankintaan välittömästi liittyvien kustannusten 0,7 miljoonaa euroa ja nettovarallisuuteen tehtyjen käyvän arvon kohdistusten jälkeen IFRS 3:n mukaiseksi liikearvoksi muodostui 9,7 miljoonaa euroa. 3,0 miljoonaa euroa kirjattiin aineettomiin hyödykkeisiin, jotka poistetaan viiden vuoden aikana.

Liikearvo perustuu Axiom Systemsin hankinnasta odotettavissa oleviin synergiahyötyihin. Yrityskauppa on osa Comptelin pitkän ajan kasvustrategiaa tulla maailman johtavaksi televiestintäalan

tukiohjelmistojen kokonaistoimittajaksi. Johdon arvion mukaan valtaosa liikearvosta liittyy siihen, että IP-pohjaiset toimitusprosessit täydentävät Comptelin tarjoamaa, yhteinen myyntiverkosto mahdollistaa ristiin myynnin Axiomin ja Comptelin asiakkaille ja yhteinen tuotekehitys tehostaa toimintaa. Ammattitaitoisen henkilöstön arvo on myös osa liikearvoa.

Axiom Systemsin tappio 21.4–31.12.2008, 1,3 miljoonaa euroa, sisältyy konsernin tulokseen. Konsernin liikevaihto 1.1.–31.12.2008 olisi ollut 87,5 miljoonaa euroa ja voitto 5,7 miljoonaa euroa, jos Axiom Systems olisi yhdistetty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2008 alusta lähtien.

Hankittujen varojen ja vastaanotettujen velkojen arvot hankintapäivänä olivat seuraavat:

1 000 euroa	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot	Kirjanpitoarvot ennen yhdistämistä
Teknologia (sis. muihin aineettomiin hyödykkeisiin)	3 001	-
Koneet ja kalusto	289	289
Laskennalliset verosaamiset	233	233
Myyntisaamiset ja muut saamiset	4 246	4 246
Rahavarat	124	124
Varat yhteensä	7 894	4 892
Laskennalliset verovelat	901	-
Muut korottomat velat	7 195	7 195
Korolliset velat	89	89
Velat yhteensä	8 184	7 284
Nettovarat	-291	-2 392
Hankintameno	9 457	
Liikearvo	9 748	
Rahana maksettu kauppahinta	9 457	
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-124	
Rahavirtavaikutus	9 333	

Hankintamenolaskelma on laadittu punnissa, joten liikearvo muuttuu valuuttakurssin mukaan. 31.12.2008 liikearvo oli 8,2 miljoonaa euroa.

4. Valmistusasteen mukainen tuloutus

1 000 euroa	2008	2007
Valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto	20 561	16 256
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden tuotoksi tilikaudella ja aikaisemmillä tilikausilla kirjattu määrä	19 348	13 729
Pitkäaikaishankkeiden tilauskanta valmistusasteen mukaan	8 219	9 395
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtosaamiset	4 796	3 300
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtovelat	1 876	2 735

5. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 euroa	2008	2007
Aineellisten hyödykkeiden myyntituotot	16	11
Konsernireservin tuloutus	52	0
Muut	12	47
Yhteensä	81	57

6. Materiaalit ja palvelut

1 000 euroa	2008	2007
Ostot, aineet ja tarvikkeet (tavarat)	1 750	2 741
Ulkopuoliset palvelut	5 156	5 232
Yhteensä	6 906	7 973

7. Työsuhde-etuuksista johtuvat kulut

1 000 euroa	2008	2007
Palkat	30 713	26 601
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	3 677	3 615
Eläkekulut - etuusperusteiset järjestelyt	19	-11
Myönnetyt osakeoptiot	722	515
Osakepalkitseminen	554	468
Muut henkilösivukulut	3 245	2 800
Yhteensä	38 930	33 989

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella	2008	2007
Eurooppa	467	449
Amerikka	21	20
Lähi-itä ja Afrikka	17	13
Aasia ja Tyynenmeren alue	101	73
Yhteensä	606	555

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 30. Lähipiiritapahtumat.
Tiedot myönnettyistä optioista ja osakepalkkiojärjestelmäosuuksista esitetään liitetiedossa 21. Osakeperusteiset maksut.

8. Poistot ja arvonalentumiset

1 000 euroa	2008	2007
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Patentit ja tavaramerkit	39	32
Aktivoitujen kehittämismenot	1 521	999
Muut aineettomat hyödykkeet	1 951	1 839
Yhteensä	3 511	2 870
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 366	1 333
Yhteensä	1 366	1 333
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Patentit ja tavaramerkit	4	119
Muut aineettomat hyödykkeet	0	18
Yhteensä	4	137
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	4 881	4 340

9. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 euroa	2008	2007
Vuokrat	5 143	4 030
Myyntin ja markkinoinnin kulut	7 052	5 967
Hankitun tytäryhtiön uudelleenjärjestelykulut	550	0
Muut liiketoiminnan kulut	10 085	9 638
Yhteensä	22 830	19 635
Tilintarkastajien palkkiot	2008	2007
KPMG		
Tilintarkastus	64	80
Todistukset ja lausunnot	2	0
Veroneuvonta	65	102
Muut palvelut	205	236
Yhteensä	336	418
Pricewaterhouse Coopers		
Tilintarkastus	28	0
Veroneuvonta	32	0
Yhteensä	60	0
Muut		
Tilintarkastus	5	6
Veroneuvonta	1	0
Muut palvelut	0	4
Yhteensä	7	11
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	402	429

Tilintarkastajien palkkiot sisältävät kunkin konserniyhtiön varsinaisen tilintarkastajan palkkiot. Vuonna 2008 muut palvelut sisältävät yritysostoon liittyviä palveluita 116 tuhatta euroa, jotka on aktivoitu taseeseen.

10. Tutkimus- ja kehittämismenot

Tuloslaskelmaan kirjatut tutkimus- ja kehittämismenot olivat 9 441 tuhatta euroa vuonna 2008 (7 412 tuhatta euroa vuonna 2007).

Tilikauden tuotekehitysaktivoinnit olivat 4 566 tuhatta euroa (2 921 tuhatta euroa vuonna 2007). Tuotekehitysaktivointien poistot olivat 1 559 tuhatta euroa (1 031

tuhatta euroa vuonna 2007). Vuonna 2007 tuotekehitysaktivoinneista kirjattiin 119 tuhannen euron arvonalentumistappio.

11. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 euroa	2008	2007
Korkotuotot rahavaroista	239	357
Korkotuotot muista saamisista	35	0
Valuuttakurssivoitot muista saamisista ja muista veloista	1 718	576
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoituslainoista	-82	0
Korkokulut muista veloista	-41	-10
Valuuttakurssitappiot muista saamisista ja muista veloista	-2 754	-1 142
Muut rahoituskulut	-36	-17
Yhteensä	-922	-236
<i>Tuloslaskelman muihin eriin sisältyvät valuuttakurssierot riveittäin:</i>		
Liikevaihto	-334	1 005
Materiaalit ja palvelut	22	98

Liikevaihtoon sisältyy myynnin suojauksesta johtuvia valuuttakurssitappiota 582 tuhatta euroa vuonna 2008 (valuuttakurssivoittoa 137 tuhatta euroa vuonna 2007).

I2. Tuloverot

I 000 euroa	2008	2007
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	1 656	3 517
Edellisten tilikausien verot	178	-22
Laskennalliset verot	1 328	948
Lähdeverot	810	1 098
Yhteensä	3 972	5 542

Comptel Oyj sai marraskuussa 2006 Konserniverokeskuksen verotuksen oikaisulautakunnan hylkäävän päätöksen oikaisuvaatimukseensa lähdeverojen hyvittämisestä vuoden 2004 verotuksessa. Oikaisuvaatimus koskee yhtiön vuonna 2004 maksamien lähdeverojen hyvittämistä kahdenkertaisen verotuksen poistamiseksi.

Comptel Oyj kirjasi ja maksoi kyseiset vuoden 2004 lähdeverot vuonna 2005. Oikaisulautakunnan voimassa olevan päätöksen mukaisesti Comptel Oyj kirjasi kuluksi tilikaudella 2006 lähdeveroa vuodelta 2005 yhteensä 1,1 miljoonaa euroa ja vuodelta 2006 1,0 miljoonaa euroa eli yhteensä 2,1 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2007 Comptel Oyj kirjasi

kuluksi lähdeveroa 1,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 kuluksi kirjatut lähdeverot olivat 1,5 miljoonaa euroa.

Comptel Oyj on saanut lisenssitulosta, joiden kanssa Suomella on verosopimus. Näiden sopimusten tarkoituksena on poistaa kahdenkertainen verotus. Comptel Oyj:lle maksetuista suorituksista on pidätetty lähdevaltiossa asianomaisen verosopimuksen rojaltiartiklan mukainen lähdevero. Mikäli Comptel Oyj:n maksamia lähdeveroja ei tulla hyvittämään Suomessa, verosopimusmaissa sijaitsevien ulkomaalaisten asiakkaiden maksamat suoritukset Comptel Oyj:lle ovat kahdenkertaisen verotuksen kohteena.

Asia on valtiovarainministeriön käsittelyssä. Valtiovarainministeriö ilmoitti

päässeensä neuvotteluissaan sopimukseen Kreikan, Malesian ja Romanian kanssa. Näiden maiden osalta yhteensä 0,7 miljoonan euron suuruinen kahdenkertainen vero vuosilta 2004–2008 on kirjattu verosaamiisiin. Comptel odottaa saavansa veronpalautukset lähiaikoina. Muilta osin Comptelin kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi tekemä hakemus on edelleen valtiovarainministeriön käsittelyssä. Yhtiö uskoo saavansa muutoksen lähdeverojensa verokohteluun.

Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero 2008 sisältää Axiom Systemsin tutkimus- ja tuotekehitys-toiminnastaan saaman verohyvityksen 0,6 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 26 % laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

I 000 euroa	2008	2007
Tulos ennen veroja	10 597	16 396
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	2 755	4 263
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat	-38	83
Verovapaat tulot	0	-14
Vähennyskelvottomat kulut	113	150
Optiot ja osakepohjaiset maksut	228	171
Osakkuusyrityksen tulos	-35	-29
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0	-11
Tuloslaskelmaan kirjatut lähdeverot	810	1 098
Hyllypoistot	-36	-148
Verot aikaisemmilta tilikausilta	156	-22
Laskennallisen verovelan/saamisen muutos	69	0
Muut erät	-50	0
Verot tuloslaskelmassa	3 972	5 542

13. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2008	2007
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 euroa)	6 625	10 848
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	106 938 539	106 848 199
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,06	0,10

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Comptelilla on osakeoptioita, joilla on laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeen tilikauden keskimääräiseen hintaan. Tilikaudella 2008 ja 2007 optioilla ei ollut Comptelissa laimentavaa vaikutusta.

	2008	2007
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 euroa)	6 625	10 848
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	106 938 539	106 848 199
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,06	0,10

I4.Aineelliset hyödykkeet

I 000 euroa	Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.2008	7 482
Lisäykset	1 351
Liiketoimintojen yhdistäminen	289
Vähennykset	-9
Kurssierot	-318
Hankintameno 31.12.2008	8 794
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	-5 082
Poistot	-1 366
Vähennysten kertyneet poistot	8
Kurssierot	241
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	-6 199
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	2 400
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	2 595
Hankintameno 1.1.2007	6 056
Lisäykset	1 460
Vähennykset	-36
Kurssierot	2
Hankintameno 31.12.2007	7 482
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007	-3 764
Poistot	-1 333
Vähennysten kertyneet poistot	17
Kurssierot	-1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007	-5 082
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	2 292
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	2 400

15. Aineettomat hyödykkeet

1 000 euroa	Liikearvo	Patentit ja tavaramerkit	Kehittämismenot	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	10 832	711	11 225	8 473	31 242
Lisäykset		140	4 426	111	4 677
Liiketoimintojen yhdistäminen	9 748			3 001	12 749
Kurssierot	-1 554			-557	-2 111
Hankintameno 31.12.2008	19 027	851	15 650	11 028	46 556
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2008	0	-185	-6 580	-5 333	-12 097
Poistot		-39	-1 521	-1 951	-3 511
Arvonalentuminen		-4			-4
Kurssierot				61	61
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2008	0	-228	-8 100	-7 223	-15 551
Kirjanpitoarvo 1.1.2008	10 832	526	4 645	3 140	19 144
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	19 027	624	7 550	3 805	31 005
Hankintameno 1.1.2007	10 832	525	8 490	7 981	27 828
Lisäykset		187	2 735	516	3 437
Vähennykset				-27	-27
Kurssierot				3	3
Hankintameno 31.12.2007	10 832	711	11 225	8 473	31 242
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007	0	-35	-5 581	-3 506	-9 121
Poistot		-32	-999	-1 839	-2 870
Arvonalentuminen		-119		9	-110
Kurssierot				3	3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007	0	-185	-6 580	-5 333	-12 097
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	10 832	490	2 910	4 475	18 707
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	10 832	526	4 645	3 140	19 144

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvosta 10,8 miljoonaa euroa liittyy EDB Partnersilta liiketoimintakaupan yhteydessä siirtyneeseen henkilöstön osaamiseen ja markkinatuntemukseen sekä teknologian edelleenkehittämispotentiaaliin. 8,2 miljoonaa euroa liittyy Axiom Systemsin hankintaan. Johdon arvion mukaan valtaosa liikearvosta liittyy siihen, että IP-pohjaiset toimitusprosessit täydentävät Comptelin tarjoamaa, yhteinen myyntiverkosto mahdollistaa ristiin myynnin Axiomin ja Comptelin asiakkaille ja yhteinen tuotekehitys tehostaa toimintaa. Ammattitaitoisen henkilöstön arvo on myös osa liikearvoa. Odotettavissa olevat tuotot voivat tulla kaikilta markkina-alueilta, joten liikearvoa ei ole voitu kohdistaa erityisesti millekään segmentille.

Kauppasopimus sisälsi myös ehdon lisäkauppahinnasta. Koska Axiom Systemsin liikevaihto vuodelta 2008 oli alle 13,5 miljoonaa euroa, lisäkauppahintaa ei makseta. Mahdollista lisäkauppahintaa ei sisällytetty hankintahetken liikearvoon, koska määrä ei ollut luotettavasti arvioitavissa.

Arvonalentumistestaus

Liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen ja käyttöarvo on laskettu diskontattujen ennustettujen rahavirtojen perusteella. Rahavirtaennusteet perustuvat hallituksen ja johdon hyväksymiin erityisesti liikevaihdon kasvua ja kannattavuutta käsitteleviin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson huomioiden liiketoiminnan viimeaikainen kehitys. Käytetty,

ennen veroja määritelty diskonttauskorko on 11,5 % (13 % vuonna 2007).

Viiden vuoden jälkeiset rahavirrat on ennustettu eteenpäin arvioimalla tulevaisuuden liikevaihdon kasvu 3 %:iin. Suoritetun testauksen perusteella liikearvon arvonalentumiselle ei ole tarvetta.

Testausmallin käyttö vaatii arvioita ja oletuksia liittyen investointeihin, markkinoiden kasvuun ja yleiseen korkotasoon.

Arvonalentumistestauksen herkkyyshanalyysi

Liikearvon arvonalentumistappion toteutuminen edellyttäisi, että toteutuva liikevoittotaso (EBIT) olisi 66 % alhaisempi kuin johdon tilinpäätöspäivän mukainen arvio tai että diskonttauskorko olisi yli 19 %.

16. Osuudet osakkuusyryyksissä

1 000 euroa	2008	2007
Tilikauden alussa	513	400
Osuus tilikauden tuloksesta	136	113
Tilikauden lopussa	649	513

Osakkuusyryysten kirjanpitoarvoon 31.12.2008 sisältyy liikearvoa 400 tuhatta euroa (400 tuhatta euroa 31.12.2007).

Tiedot konsernin osakkuusyryyksistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio (1 000 euroa):

2008	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus %
Tango Telecom Ltd.	3 119	442	5 247	681	20
2007					
Tango Telecom Ltd.	2 759	765	5 207	1 131	20

17. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verojen muutos vuoden 2008 aikana:

1 000 euroa	31.12.2007	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Hankitut liike- toiminnot	31.12.2008
Laskennalliset verosaamiset					
Varaukset	78	49			127
Hyllypoistot	486	-11			475
Myyntisaamisten arvonalentuminen	301	-28			273
Hankitut liiketoiminnot	0			196	196
Hankitun liiketoiminnan teknologian poistot	0	101			101
Muut erät	-82	63			-20
Yhteensä	783	174		196	1 153
Laskennalliset verovelat					
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	1 346	781			2 127
Hankitun liiketoiminnan teknologian aktivointi	0			757	757
Liikearvopoistojen palautus	1 267	563			1 831
Kertyneet poistoerot	15	56			71
Tilaukantaan suojaavat termiinit	27		2		30
Muut erät	5	83			88
Yhteensä	2 660	1 483	2	757	4 902

Laskennallisten verojen muutos vuoden 2007 aikana:

1 000 euroa	31.12.2006	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2007
Laskennalliset verosaamiset				
Varaukset	121	-43		78
Hyllypoistot	525	-39		486
Tilaukantaan suojaavat termiinit	13		-13	0
Myyntisaamisten arvonalentuminen	0	301		301
Muut erät	56	-138		-82
Yhteensä	714	81	-13	783
Laskennalliset verovelat				
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	885	461		1 346
Liikearvopoistojen palautus	704	563		1 267
Kertyneet poistoerot	15			15
Tilaukantaan suojaavat termiinit	0		27	27
Muut erät	0	5		5
Yhteensä	1 604	1 029	27	2 660

18. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 euroa	2008	2007
Myyntisaamiset	27 621	27 081
Saamiset osakkuusyrityksiltä	191	179
Ennakkomaksut	106	108
Saamiset pitkäaikaishankkeista asiakkailta	4 796	3 300
Muut siirtosaamiset	2 311	2 132
Muut saamiset	4 076	3 127
Yhteensä	39 101	35 927

Myyntisaamisista kirjattiin luottotappioita vuonna 2008 187 tuhatta euroa (v. 2007 1 176 tuhatta euroa). Luottotappiot koostuivat useista pienistä, yli vuoden vanhoista saamisista. Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää. Muiden siirtosaamisten olennainen osa muodostuu ohjelmistojen huolto- ja käyttömaksujen jaksotuksista.

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 euroa	Brutto 2008	Epävarmat saamiset	Netto 2008
Erääntymättömät	15 549		15 549
1–30 päivää erääntyneet	3 981		3 981
31–90 päivää erääntyneet	3 807		3 807
91–180 päivää erääntyneet	2 360		2 360
181–360 päivää erääntyneet	1 101		1 101
yli 360 päivää erääntyneet	1 882	-1 060	822
Yhteensä	28 681	-1 060	27 621

1 000 euroa	Brutto 2007	Epävarmat saamiset	Netto 2007
Erääntymättömät	14 979		14 979
1–30 päivää erääntyneet	2 873		2 873
31–90 päivää erääntyneet	2 590		2 590
91–180 päivää erääntyneet	1 746		1 746
181–360 päivää erääntyneet	3 423		3 423
yli 360 päivää erääntyneet	2 646	-1 177	1 469
Yhteensä	28 258	-1 177	27 081

19. Rahavarat

1 000 euroa	2008	2007
Pankkitilit	6 135	11 983
Rahoitusarvopaperit	0	2 725
Yhteensä	6 135	14 708

Sijoitusrahastoon sijoitetut varat arvostetaan kuukausittain tulosvaikutteisesti käypään arvoon.

20. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Seuraavassa on esitetty osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset:

I 000 euroa	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2007	107 054 810	2 141	7 368	0	9 509
Omien osakkeiden hankinta	-410 000			-792	-792
Omien osakkeiden luovutus	189 241			365	365
Omien osakkeiden palautus	-19 582				0
31.12.2007	106 814 469	2 141	7 368	-427	9 082
Omien osakkeiden luovutus	156 334		65	302	367
Omien osakkeiden palautus	-8 647				0
31.12.2008	106 962 156	2 141	7 433	-125	9 449

Osakkeiden enimmäismäärä on 500 miljoonaa kappaletta (500 miljoonaa kpl vuonna 2007). Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,02 euroa per osake ja konsernin enimmäisosakepääoma on 8 400 000,00 euroa (8 400 000,00 euroa vuonna 2007). Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää suojausrahaston rahavirran suojausena käytettyjen johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutoksille.

Omat osakkeet

Omiin osakkeisiin sisältyy konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno. Comptel Oyj hankki 21.2.–6.3.2007 Helsingin pörssin kautta 410 000 osaketta. Ostettujen osakkeiden hankintahinta oli 792 tuhatta euroa. Vuonna 2007 Comptel Oyj siirsi 189 241

osakettaan vastikkeetta vuoden 2006 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille. Comptel Oyj siirsi vuonna 2008 vastikkeetta 110 463 osakettaan vuoden 2007 osakepalkkiojärjestelmän piiriin kuuluville henkilöille ja 45 871 osakettaan yhtiön hallituksen jäsenille osana vuosipalkkioiden maksua. Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli omia osakkeita 92 654 kappaletta (240 341).

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,04 euroa/osake.

21. Osakeperusteiset maksut

Optiot

Tilikauden aikana konsernilla on ollut kaksi optio-ohjelmaa. Kyseiset optiot on myönnetty avainhenkilöstölle, sekä Comptel Oyj:n kokonaan omistamille tytäryhtiöille. Vuoden 2001 optio-ohjelman

osakemerkintäaika päättyi 31.12.2008. Merkintäajan kuluessa optioilla ei merkitty osakkeita. Vuonna 2006 hyväksytyn optio-ohjelman optio-oikeuksien määrä on 4 200 000 kappaletta. Optio-oikeuksilla voi merkitä Comptel Oyj:n osakkeita

yhteensä enintään 4 200 000 kappaletta. Optioilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2006A 1.11.2008–30.11.2010, optio-oikeudella 2006B 1.11.2009–30.11.2011 ja optio-oikeudella 2006C 1.11.2010–30.11.2012.

Kaikkien ulkona olevien optioiden kauden aikaiset muutokset ja painotetut keskimääräiset lunastushinnat ovat seuraavat:

	2008		2007	
	Keskimääräinen toteuttamishinta euroa/osake	Optioiden määrät	Keskimääräinen toteuttamishinta euroa/osake	Optioiden määrät
Tilikauden alussa	3,50	4 446 500	3,99	3 346 500
Myönnetyt uudet optiot	1,54	1 590 000	1,99	1 320 000
Menetetyt optiot	1,77	-400 000	1,90	-220 000
Rauenneet optiot	5,26	-2 106 500	0,00	0
Tilikauden lopussa	1,71	3 530 000	3,50	4 446 500
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa	1,73	990 000	5,26	2 106 500

Tilinpäätöshetkellä ulkona olevien osakeoptioiden määrät ja keskimääräiset toteuttamishinnat:

Raukeamisvuosi	2008		2007	
	Keskimääräinen toteuttamishinta euroa	Optioiden määrät	Keskimääräinen toteuttamishinta euroa	Optioiden määrät
2008	-	-	5,26	2 106 500
2010	1,73	990 000	1,84	1 110 000
2011	1,93	1 248 000	1,99	1 230 000
2012	1,48	1 292 000	-	-

Kauden aikana myönnettyjen 2006C ja 2006B optioiden käyviksi arvoiksi määritettiin Black-Scholes -hinnoittelumallilla 0,56 ja 0,32 euroa (2006B 0,73 euroa v. 2007).

Black-Scholes -hinnoittelumallissa käytetyt muuttujat olivat seuraavat:

	2008		2007
	2006C	2006B	2006B
Osakehinnan painotettu keskiarvo (euroa)	1,46	1,44	2,07
Toteutushinta (euroa)	1,48	1,93	1,99
Odotettavissa oleva volatilitteetti (%)	36	36	30
Oletettu option voimassaoloaika	4,6	3,5	4,6
Riskitön korko (%)	5,23	5,34	4,75

Odotettavissa oleva volatilitteetti on emoyhtiön osakekurssin toteutunut volatilitteetti myöntämispäivää edeltävien 12 kuukauden aikana.

Tilikaudelle 2008 optio-ohjelmista kirjattiin kulua 722 tuhatta euroa (515 tuhatta euroa v. 2007).

Osakepalkkiojärjestelmä

Konsernin avainhenkilöillä on vuodesta 2006 alkaen ollut osakepohjainen palkitsemisjärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmä tarjoaa kohderyhmälle mahdollisuuden saada palkkiona yhtiön osakkeita kolmelta yhden kalenterivuoden pituiselta ajanjaksolta sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Ansaintajaksoja ovat kalenterivuodet 2006, 2007 ja 2008. Osakepalkkiojärjestelmän perusteella maksettava palkkio maksetaan ansaintajakson päätyttyä osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Palkkiona maksettavat osakkeet on omistettava kahden vuoden ajan ansaintajakson päättymisestä. Osake-

palkkiojärjestelmän perusteella annetaan yhteensä enintään 960 000 osaketta ja rahaa annettavien osakkeiden antamishetken arvo 1,5 -kertaisena.

Osakepalkkiojärjestelmästä maksettavan palkkion määrä sidotaan Comptel-konsernin liikevaihdon kasvuun ja liikevoittoprosenttiin. Palkkiota ei jaeta avainhenkilölle, jonka työ- tai toimisuhteeseen konserniyhtiön on päättynyt ennen ansaintajakson päättymistä. Hallitus voi kuitenkin näissä tapauksissa päättää avainhenkilön oikeudesta työ- tai toimisuhteen päättymiseen mennessä kertyneeseen palkkioon.

Järjestelmän kulut kirjataan henkilöstökuluksi sitouttamisajanjaksolle. Tilikaudelle 2008 järjestelmästä kirjattiin kuluja 515 tuhatta euroa (468 tuhatta euroa v. 2007), josta 279 tuhatta euroa (266 tuhatta euroa v. 2007) on rahana maksettava osuus. Osakepalkkiojärjestelmästä vuoden 2008 perusteella maksettava maksimiarvo on 316 tuhatta euroa (427 tuhatta euroa v. 2007), josta 133 tuhatta euroa (220 tuhatta euroa v. 2007) on rahana maksettava osuus.

Tarkemmat kuvaukset voimassa olevista optio-ohjelmista ja osakepalkkiojärjestelmästä löytyy kohdasta Osakkeet ja osakkeenomistajat.

22. Eläkeveloitteet

Comptelin eläkejärjestelyt eri puolilla maailmaa perustuvat paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimalta osalta TyEL-järjestelmän kautta,

joka on maksupohjainen järjestely. Tämän lisäksi Comptelilla on rajattua Suomen henkilöstöä koskeva lisäeläkejärjestely, joka on käsitelty etuuspohjaisena järjestelyinä. Tilikaudella 2007 osa vakuutuk-

sista muutettiin maksuperusteiseksi. Muutoksen vaikutukset on esitetty riveillä "Järjestelyn supistamisen vaikutus".

Eläkevelvoite sisältyy taseen Muut pitkäaikaiset saamiset -riviin.

Taseen etuuspohjainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:

1 000 euroa	2008	2007
Velvoitteiden nykyarvo	139	102
Varojen käypä arvo	-135	-93
Nettomääräinen velka	4	9
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-14	-170
Järjestelyn supistamisen vaikutus	0	145
Velka taseessa	-11	-16

Tuloslaskelman etuuspohjainen eläkekulu määräytyy seuraavasti:

1 000 euroa	2008	2007
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	42	83
Korkomenot	7	29
Järjestelyn supistamisen vaikutus	0	-120
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-4	-17
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	1	14
Yhteensä	47	-11

Veloitteen nykyarvon muutokset ovat seuraavat:

1 000 euroa	2008	2007
Velvoite tilikauden alussa	102	586
Työsuorituksesta johtuvat menot	42	83
Korkomenot	7	29
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-13	-6
Järjestelyn supistamisen vaikutus	0	-590
Velvoite tilikauden lopussa	139	102

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset:

1 000 euroa	2008	2007
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	93	336
Varojen odotettu tuotto	4	17
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-3	65
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	41	0
Järjestelyn supistamisen vaikutus	0	-325
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	135	93

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12.:

	2008	2007
Diskonttaus korko	5,75 %	5,10 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	3,40 %	3,15 %
Tuleva palkankorotusolettamus	4,00 %	4,00 %

1 000 euroa	2008	2007
Varojen toteutunut tuotto	1	83

1 000 euroa	2008	2007	2006	2005
Veloitteen nykyarvo	139	102	586	527
Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo	-135	-93	-336	-220
Ylikate (-) / Alikate (+)	4	9	250	307
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyihin kuuluviin varoihin	-3	65	-6	-153
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyn velkoihin	-4	-40	20	-155

Konserni ennakoi maksavansa etuusperäisiin eläkejärjestelyihin 61 tuhatta euroa vuonna 2009.

23.Varaukset

Varausten muutos vuoden 2008 aikana:

I 000 euroa	Takuuvaraus	Vuokravaraus	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2008	464	300	12	776
Varausten lisäykset		332	124	456
Liiketoimintojen hankinnat		2 683		2 683
Käytetyt varaukset		-540		-540
Käyttämättömien varausten peruutukset	-36		-12	-48
Kurssierot		-389		-389
31.12.2008	428	2 386	124	2 937

Varausten muutos vuoden 2007 aikana:

I 000 euroa	Uudelleenjärjestelyvaraus	Takuuvaraus	Vuokravaraus	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2007	165	0	0	23	188
Varausten lisäykset		464	300		764
Käytetyt varaukset	-165			-11	-176
31.12.2007	0	464	300	12	776

Uudelleenjärjestelyvaraus

Uudelleenjärjestelyvaraukset liittyvät v. 2005 uudelleenjärjestelyihin. Vuoden 2006 lopussa ollut varaus on käytetty tilikauden 2007 aikana.

Takuuvaraus

Takuuvaraus kirjataan kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvaraus perustuu kokemusperäiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta.

Vuokravaraus

Erä sisältää vuokravaraukset tyhjiillään olevista vuokratiloista.

Muut varaukset

Muut varaukset sisältävät henkilökuluvarauksen.

24. Rahoitusvelat

1 000 euroa	2008	2007
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Rahoitusleasingvelat	11	0
Muut velat	1	0
Yhteensä	12	0
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Pankkilainat	5 000	0
Rahoitusleasingvelat	40	0
Yhteensä	5 040	0

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusriskien hallinta.

Comptelilla oli 5,0 miljoonan euron pankkilaina 31.12.2008. Lainan korko on 3,6 %. Laina korkoineen eräännyy maksettavaksi 23.9.2009. Comptelilla on voimassa 15,0 miljoonan euron Revolving Credit Facility -rahoitusjärjestely, joka eräännyy vuonna 2013 ja josta on nostettavissa vielä 10,0 miljoonaa euroa.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisaajat

1 000 euroa	2008	2007
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	46	0
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden ajan	12	0
Yhteensä	58	0
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	40	0
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden ajan	11	0
Yhteensä	52	0
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	6	0

25. Ostovelat ja muut velat

1 000 euroa	2008	2007
Ostovelat	872	1 479
Velat osakkuusyrityksille	197	416
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista	1 876	2 735
Siirtovelat	11 986	10 511
Muut velat	3 401	2 771
Yhteensä	18 331	17 912

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat henkilöstökuluista.

26. Rahoitusriskien hallinta

Comptel altistuu normaalissa liiketoiminnassaan rahoitusriskeille. Comptelin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin rahavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan. Comptelin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa konsernin talousjohtaja yhdessä alueellisen liiketoimintaorganisaation kanssa. Rahoitustoimintojen toimintapolitiikka on riskejä välttävä. Rahoitusriskeistä merkittävimmät ovat valuutta- ja luottoriski. Talousjohto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa. Suojaustransaktiot toteutetaan Comptelin hallituksen hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Comptel käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä.

Valuuttariski

Comptel toimii maailmanlaajuisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville riskeille. Comptelin liiketoiminnan päävaluutat ovat euro ja Yhdysvaltain dollari (USD). Muita merkittäviä valuuttoja ovat Englannin punta (GBP) ja Norjan kruunu (NOK).

Comptel suojaa USD-määräiset myyntisopimukset, saamiset ja käteisvarat ja soveltaa niihin suojauslaskentaa. Muun valuuttamääräisen myynnin katsotaan olevan operatiivisesti suojattu, joten sitä ei suojata. Valuuttapositioneita tarkastellaan valuutoittain viikoittain pääsääntöisesti 12 kuukauden jaksoissa.

Comptelin käyttämät suojausinstrumentit ovat pankin kanssa tehtäviä termiinisopimuksia. Suojattava riski liittyy sitovien tilausten valuuttamääräisten erien valuuttakurssiriskiä (tulevien rahavirtojen suojaukseen), joka aina loppujen lopuksi vaikuttaa tulokseen (määriteltä riski). Suojattava termiini tehdään aina samassa valuutassa kuin suojattava erä, jolloin suojaavan instrumentin arvo

muuttuu aina päinvastaisesti suojattavan erän kanssa ja suojaus on näin tehokas. Suojauksen mahdollinen tehottomuus voi johtua mahdollisesta yli-/alisojauksesta.

Myyntitilausten laskutus toteutuu asiakasprojektien etenemisen mukaan, mihin liittyy ajallista epävarmuutta. Myyntisaamisten toteutunut kiertoaika on lisäksi asiakassopimusten mukaisia ehtoja korkeampi. Tulevan rahavirran suojaus ajoitetaan nämä seikat huomioiden. Suojauslaskennassa suojaus tehoton osuus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa sitä rahavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu korkojen muutoksesta. Comptelin korollinen velka 31.12.2008 oli 5,1 miljoonaa euroa, josta 5,0 miljoonaa on pankkilainaa. Nostetun erän laina-aika on 9 kuukautta ja korko kiinteä. Comptelilla on voimassa 15,0 miljoonan euron Revolving Credit Facility -rahoitusjärjestely, joka erääntyy vuonna 2013 ja josta on nostettavissa vielä 10,0 miljoonaa euroa. Comptelin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen likvidit varat korkoriskille, mutta sen vaikutus ei ole merkittävä. Comptelin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän johdosta konsernille aiheutuu taloudellisia menetyksiä. Luottoriskiä aiheuttavat Comptelissa lähinnä asiakkaisiin liittyvät myyntisaavat, johdannaissopimukset ja rahavarat sekä rahamarkkinasijoitukset.

Comptelin dokumentoidussa toimintatavassa (Risk Management Principles, Valuuttasuojaus Comptel Oyj:ssä ja Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet) määritellään myös luottoriskien hallinnan periaatteet. Luottoriskien hallinta johdannaissopimuksissa ja sijoituksissa on keskitetty konsernin talousosastolle,

asiakkaiden luottoriskien hallinta ja luotonvalvonta alueelliselle liiketoimintaorganisaatiolle.

Yleismaailmallinen taloudellinen tilanne on kasvattanut epävarmuutta, mutta se ei ole toistaiseksi näkynyt merkittävästi tukiohjelmistojen globaaleilla markkinoilla Comptelin asiakaskunnassa. Comptelin asiakkaat ovat pääasiassa keskusurina ja suuria teleoperaattoreita. Comptelin asiakaskunta on suuri ja maantieteellisesti laajalle jakautunut. Tämä pienentää konsernin asiakasriskiä.

Comptelin liiketoiminta muodostuu laajojen tuotteistettujen tietojärjestelmien toimittamisesta ja yksittäisen toimitusprojektin arvo voi olla useita miljoonia euroja. Näin ollen yksittäiseen toimitusprojektiin tai asiakkaaseen voi liittyä huomattava riski. Lisäksi osa Comptelin asiakkaista toimii maissa, jotka ovat tai ovat olleet sotatoimialuetta, mikä osaltaan kasvattaa luottoriskiä.

Comptelilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, sillä mikään yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä ei ole muodostunut konsernin kannalta erityisen merkittäväksi. Toimitusprojekteissa on yleisesti käytössä osittainen ennakkolaskutus. Lisäksi luottoriskiä pienennetään projektin valmiusasteen mukaan laskutettavilla maksuerillä. Muutamassa maassa on käytössä remburssit.

Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen luottotappioiden määrä oli 0,2 miljoonaa euroa (1,2 miljoonaa euroa v. 2007). Luottotappiot koostuivat useista pienistä, yli vuoden vanhoista saatavista. Comptelin luottoriskien enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 18. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriski tarkoittaa riittämättömää rahoitusta tai tavanomaista korkeampia rahoituskustannuksia silloin, kun liiketoimintaolosuhteet heikkenevät ja tarvitaan rahoitusta. Maksuvalmiusriskien hallinnan tavoitteena on ylläpitää riittävää

maksuvalmiutta sekä varmistaa se, että liiketoiminnan rahoitukseen on tarvittaessa käytettävissä varoja riittävän nopeasti. Osa konsernin käteisvaroista sijoitetaan sijoitusrahastoon hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Comptelin pääasiallinen rahoituslähde on ollut liiketoiminnan kassavirta. Kassatilannetta seurataan viikoittain.

Konsernilla oli 31.12.2008 rahavaroja 6,1 miljoonaa euroa (14,7 miljoonaa euroa 2007). Comptelin korollinen velka 31.12.2008 oli 5,1 miljoonaa euroa (ei korollista velkaa 2007). Voimassa olevan Revolving Credit Facility -rahoitus-

järjestelystä, joka erääntyy vuonna 2013, on nostettavissa vielä 10 miljoonaa euroa. Lisäksi Comptelilla on mahdollisuus 9,8 miljoonan euron työeläkevakuutusmaksuista kertyneen rahaston takaisin lainaukseen.

Pääoman hallinta

Comptelin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa pitkällä aikavälillä. Comptel pyrkii jatkamaan kannattavaa toimintaa tuotekehitykseen investoimalla ja vahvistamalla läsnäoloaan globaaleilla

markkinoilla. Axiom Systemsin hankinta täydensi Comptelin IP-pohjaisia toimitusprosesseja ja yhdistetty myyntiverkosto mahdollistaa ristiin myynnin Comptelin ja Axiomin asiakkaille. Hankinnan johdosta rahavarojen määrä on selvästi aikaisempia vuosia alhaisemmalla tasolla. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettujen osinkojen määrää velkojen vähentämiseksi tai kasvattaakseen rahavarojen määrää, mikä parantaisi mahdollisuuksia fokuosoituihin yrityshankintoihin myös jatkossa.

Nettovelkaantumisasasteet vuonna 2008 ja 2007 olivat:

1 000 euroa	2008	2007
Korolliset velat	5 052	0
Rahavarat	-6 135	-14 708
Nettovelat	-1 083	-14 708
Oma pääoma yhteensä	51 576	52 147
Nettovelkaantumisaste	-2,1 %	-28,2 %

Konsernin altistuminen valuuttariskille

1 000 euroa	2008			2007		
	USD	NOK	GBP	USD	NOK	GBP
Myyntisaamiset	12 469	1 724	831	12 439	1 585	1 753
Rahavarat	788	482	86	45	75	292
Ostovelat	-38	-2	-5	-144	-2	-162
Nettoriski taseessa	13 219	2 204	912	12 339	1 659	1 883
Tilaukanta (12 kk)	9 809	2 726	737	6 784	2 499	284
Suojaukset						
Valuuttatermiinit (12 kk)	-14 730	0	0	-13 586	0	-682
Nettoriski yhteensä	8 298	4 930	1 649	5 537	4 157	1 485

Herkkyyks valuuttariskille

Kymmenen prosentin muutos (+/-) euron ja alla esitetyn valuutan välisessä valuuttakurssissa tilinpäätöspäivänä olisi vaikuttanut omaan pääomaan ja tulokseen seuraavasti:

2008 1 000 euroa	Oma pääoma	Tuloslaskelma
USD	-112/112	74/-74
NOK	163/-163	163/-163
GBP	68/-68	68/-68

2007 1 000 euroa	Oma pääoma	Tuloslaskelma
USD	-92/92	184/-184
NOK	123/-123	123/-123
GBP	89/-89	89/-89

Euron ja ko. valuutan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- valuuttakurssimuutoksen oletetaan olevan +/- 10 prosenttia
- positio sisältää valuuttamääräiset rahoitusvarat ja -velat, eli myynti-

saamiset, rahavarat, ostovelat ja johdannaissopimukset

- positio ei sisällä valuuttamääräisiä tulevia rahavirtoja

Sarake "Oma pääoma" sisältää sekä suoraan omaan pääomaan että tuloslaskelman kautta omaan pääomaan vaikuttavat erät.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpito-arvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten ja velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käypään arvoon kirjatut johdannaisinstrumentit:

2008 1 000 euroa	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Kohde-etuuden nimellisarvo
Rahavirran suojaus			
Omaan pääomaan kirjatut	114		2 515
Käyvän arvon suojaus			
Tulosvaikutteisesti kirjatut		177	12 215

Omaan pääomaan kirjatut valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset tullaan kirjaamaan tulosvaikutteisesti vuoden 2009 aikana.

2007 1 000 euroa	Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	Kohde-etuuden nimellisarvo
Rahavirran suojaus			
Omaan pääomaan kirjatut	106		3 054
Käyvän arvon suojaus			
Tulosvaikutteisesti kirjatut	405		11 214

27. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut

Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa tai liiketoiminnan rahavirtaan kuulumattomat erät:

I 000 euroa	2008	2007
Poistot ja arvonalentumiset	4 881	4 340
Kurssierot	1 036	566
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-136	-113
Muuntoero	0	-143
Optiokulut ja osakepalkkiojärjestelmä	888	631
Muut oikaisut	-73	-150
Yhteensä	6 596	5 131

28. Muut vuokrasopimukset

Ei-purettavissa olevien toimitilojen vuokrasopimusten ja muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

I 000 euroa	2008	2007
Yhden vuoden kuluessa	4 234	3 411
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	12 136	11 560
Yli viiden vuoden kuluttua	3 282	4 595
Yhteensä	19 652	19 567

Comptel on vuokrannut käyttämänsä toimitilat. Vuokrasopimusten pituudet ovat pääosin yhdestä kymmeneen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Sopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan.

Vuoden 2008 tuloslaskelmaan sisältyy toimitilojen vuokrasopimuksiin perustuvia vuokramenoja 4 498 tuhatta euroa (3 465 tuhatta euroa vuonna 2007).

29. Ehdolliset velat

I 000 euroa	2008	2007
Pankkitakausvastuut	1 047	1 132

30. Lähipiiritapahtumat

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

Yhtiö	Kotimaa	2008		2007	
		Omistusosuus (%)	Osuus äänivallasta (%)	Omistusosuus (%)	Osuus äänivallasta (%)
Comptel Oyj	Suomi				
Axiom Systems Holdings Ltd.	Iso-Britannia	100,00	100,00	-	-
Axiom Systems Ltd.	Iso-Britannia	100,00	100,00	-	-
Axiom Systems OSS (Asia-Pacific) Pte	Singapore	100,00	100,00	-	-
Business Tools Oy	Suomi	100,00	100,00	60,42	60,42
Comptel Communications AS	Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Brasil Ltda	Brasilia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Inc.	USA	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Oy	Suomi	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Sdn Bhd	Malesia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Passage Oy	Suomi	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Ltd	Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Network People Ltd.	Iso-Britannia	100,00	100,00	-	-
Probatus Oy	Suomi	-	-	60,42	60,42
Viewgate Networks Inc.	USA	100,00	100,00	-	-
Viewgate Networks Ltd.	Iso-Britannia	100,00	100,00	-	-

Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyhtiöt, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, johtoryhmän jäsenet sekä johdon vaikutuspiiriin kuuluvat henkilöt ja yhtiöt.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

1 000 euroa	2008	2007
Tavaroiden ja palveluiden ostot		
Osakkuusyhtiöt	1 318	2 515
Johdon vaikutuspiiriin kuuluvat yhtiöt	28	65
Korkotuotot		
Osakkuusyhtiöt	12	29
Saamiset		
Osakkuusyhtiöt	191	179
Velat		
Osakkuusyhtiöt	197	416
Johdon vaikutuspiiriin kuuluvat yhtiöt	1	7

Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Comptel Oyj on vuonna 2008 antanut tytäryhtiönsä puolesta toimitustakauksen. Sopimuksen kokonaisarvo on 4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

Johdon palkat ja palkkiot

Johdon työsuhde-etuksiin sisältyvät toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen, hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä johtoryhmän jäsenten työsuhde-etuudet.

1 000 euroa	2008	2007
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 854	1 605
Osakeperusteiset maksut	415	552
Yhteensä	2 268	2 157

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten työsuhde-etuudet:

1 000 euroa	2008	2007
Toimitusjohtaja	556	454
Hallituksen jäsenet 31.12.2008		
Kotilainen Timo	45	30
Lassila Juhani	45	31
Mustaniemi Matti	45	31
Riikkala Olli	86	54
Vaajoensuu Hannu	59	41
Entiset hallituksen jäsenet		
Hintikka Juhani	10	30
Toivola Ilkka	0	2
Yhteensä	847	673

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

Yrityksen johdolle annettiin vuonna 2008 osakeoptioita 140 000 kpl (160 000 kpl v. 2007). Johdolla oli 31.12.2008 yh-

teensä 370 000 kpl optioita, joista 110 000 kpl oli toteutettavissa (723 400 kpl v. 2007, joista 453 400 kpl oli toteutettavissa).

Hallituksen jäsenten palkkiot on maksettu siten, että jäsenille annettiin 40 %:lla

vuosipalkkion brutto-osuudesta Comptel Oyj:n osakkeita.

Konsernin lähipiirillä ei ole osakeyhtiölain 8 luvun 6 § mukaisia lainoja.

31. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Comptel kehitti edelleen organisaatiotaan tammikuussa 2009 yhdistämällä Euroopan kaksi myynti- ja asiakaspalveluyksikköään sekä perustamalla allianssien ja myynnin kehittämiseen keskittyvän yksikön ja strategisen markkinoinnin yksikön. Uusi organisaatio täydentää vuoden 2008 alussa tehdyn organisaatiomuutoksen, joka vahvisti alueellista päätöksentekoa lähellä asiakkaita ja yhdisti tuoteyksiköt.

Konsernin johtoon kuuluvat vuoden 2009 alusta toimitusjohtaja Sami Erviö, liiketoiminta-alueiden johtajat Harri Palviainen (Eurooppa), Youssef Kermoury (Lähi-itä ja Afrikka), Mika Korpinen (Aasia ja Tyynenmeren alue), Ricardo Carreon (Amerikka), alliansseista ja myynnin kehittämisestä vastaava johtaja Minesh Patel, strategisen markkinoinnin

johtaja Arnhild Schia, tuotteista ja ratkaisuista vastaava johtaja Simo Sääskilähti, teknologiajohtaja Gareth Senior, hallinnosta vastaava talousjohtaja Veli Matti Salmenkylä, henkilöstöjohtaja Niina Pesonen ja yhteisten tukitoimintojen johtaja Markku Järvenpää.

Comptel kävi tammi-helmikuussa 2009 Suomen yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut, joiden perusteella yhtiö päätti irtisanoa tuotannollisista ja taloudellisista syistä 45 työsuhdetta. Comptel Oyj:n Norjan ja Ison-Britannian tytäryhtiöt ryhtyivät myös henkilöstömäärän sopeuttamistoimiin paikallisten lakien ja työehtosopimusten mukaisesti. Norjassa kustannusten vähennystarve on noin 2,3 miljoonaa euroa vuositasona. Isossa-Britanniassa tehtyjen toimenpiteiden

seurauksena toteutuvat noin 1,0 miljoonan euron kustannussäästöt vuositasona. Näillä toimenpiteillä konserni saavuttaa vuositasona yhteensä noin 7 miljoonan euron kustannussäästöt, joista vuonna 2009 arvioidaan saavutettavan noin 2 miljoonaa euroa. Kulujen vähentämisellä ja uudelleenorganisoinnin avulla yhtiö pyrkii varmistamaan konsernin pitkän aikavälin kannattavuuden ja kilpailukyyn.

Comptel Oyj:n hallitus päätti tammikuussa 2009 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustusjärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden omistukseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2004	2005	2006	2007	2008
Liikevaihto, 1 000 euroa	59 699	66 065	80 439	82 399	84 849
Liikevaihto, muutos %	10,5	10,7	21,8	2,4	3,0
Liikevoitto, 1 000 euroa	14 817	10 516	11 232	16 518	11 383
Liikevoitto, muutos %	124,4	-29,0	6,8	47,1	-31,1
Liikevoitto, % liikevaihdosta	24,8	15,9	14,0	20,0	13,4
Tulos ennen veroja, 1 000 euroa	15 283	10 815	11 206	16 396	10 597
Tulos ennen veroja, % liikevaihdosta	25,6	16,4	13,9	19,9	12,5
Oman pääoman tuotto, %	24,5	15,8	12,7	21,9	12,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	37,4	24,0	25,3	32,9	19,1
Omavaraisuusaste, % ¹⁾	83,2	75,2	74,6	77,6	67,4
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, 1 000 euroa ²⁾	2 731	19 968	1 477	1 908	10 919
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, % liikevaihdosta ²⁾	4,6	30,2	1,8	2,3	12,9
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, 1 000 euroa	6 271	8 154	11 079	10 333	14 007
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, % liikevaihdosta	10,5	12,3	13,8	12,5	16,5
Tilaukanta, 1 000 euroa	19 953	24 482	29 483	35 051	38 846
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	412	462	561	555	606
Korolliset nettovelat, 1 000 euroa	-28 420	-9 632	-12 934	-14 708	-1 083
Nettovelkaantumisaste, % ³⁾	-61,6	-21,5	-27,7	-28,2	-2,1

¹⁾ Omavaraisuusastetta laskettaessa vuonna 2007 valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjattuja siirtovelkoja ja myynnin jaksotuksista kirjattuja siirtovelkoja on käsitelty saatuina ennakoina. Vertailutietoja on oikaistu vastaamaan muuttunutta laskentakäytäntöä.

²⁾ Sisältää EDB Telecom liiketoimintahankinnan vuonna 2005. Bruttoinvestoinnit ilman liiketoimintahankintaa olivat 1 852 tuhatta euroa, mikä oli 2,8 prosenttia liikevaihdosta.

Sisältää Axiom Systemsin hankinnan vuonna 2008. Bruttoinvestoinnit ilman ko. hankintaa olivat 1 461 tuhatta euroa, mikä on 1,7 prosenttia liikevaihdosta.

³⁾ Nettovelkaantumisastetta laskettaessa likvideihin rahavaroihin on vuoteen 2004 asti luettu myös lyhytaikaisissa saamisissa esitetty konsernitili

Osakekohtaiset tunnusluvut	2004	2005	2006	2007	2008
Tulos/osake, euroa	0,10	0,07	0,05	0,10	0,06
Tulos/osake, euroa, laimennusvaikutuksen mukainen	0,10	0,07	0,05	0,10	0,06
Oma pääoma/osake, euroa	0,43	0,42	0,44	0,49	0,48
Osinko/osake, euroa ⁴⁾	0,08	0,04	0,05	0,06	0,04
Osinko/tulos, % ⁴⁾	80,2	61,5	92,8	59,1	64,6
Efekttiivinen osinkotuotto, % ⁴⁾	4,3	2,4	2,8	4,2	5,8
P/E-luku	18,6	25,2	33,4	14,0	11,1
Vuoden ylin hinta			2,01	2,29	1,58
Vuoden alin hinta			1,44	1,36	0,60
Markkina-arvo vuoden lopussa, miljoonaa euroa			192,7	151,7	73,8
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa josta omassa hallussa	107 054 810	107 054 810	107 054 810	107 054 810 240 341	107 054 810 92 654
Ulkona olevat osakkeet kauden lopussa	107 054 810	107 054 810	107 054 810	106 814 469	106 962 156
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana	107 054 807	107 054 810	107 054 810	106 848 199	106 938 539
Laimennusvaikutuksellinen osakkeiden määrä keskimäärin	107 054 807	107 054 810	107 054 810	106 848 199	106 938 539

⁴⁾ Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevoitto/-tappioprosentti	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Voitto/-tappioprosentti (ennen veroja)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Oman pääoman tuotto % (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Tutkimus- ja tuotekehitysmenot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste % (gearing)	=	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Tulos / osake (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$
Oma pääoma / osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko / osake	=	$\frac{\text{Osinko}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko / tulos %	=	$\frac{\text{Osinko} / \text{osake}}{\text{Tulos} / \text{osake (EPS)}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto %	=	$\frac{\text{Osinko} / \text{osake}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$
Hinta/voittosuhte (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Tulos} / \text{osake (EPS)}}$

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

1 000 euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liikevaihto	2	76 884	80 565
Liiketoiminnan muut tuotot	3	14	14
Materiaalit ja palvelut	4	-5 773	-6 217
Henkilöstökulut	5	-21 875	-21 750
Poistot	6	-4 651	-4 993
Liiketoiminnan muut kulut	7	-36 694	-36 668
		-68 993	-69 628
Liikevoitto		7 905	10 951
Rahoitustuotot	8	969	895
Rahoituskulut	9	-1 737	-906
Voitto ennen satunnaisia eriä		7 137	10 940
Voitto ennen veroja		7 137	10 940
Tuloverot	10	-2 934	-4 205
Tilikauden voitto		4 203	6 735

Emoyhtiön tase, FAS

1 000 euroa	Liitetieto	31.12.2008	31.12.2007
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
	11		
Liikearvo		3 794	5 961
Muut aineettomat hyödykkeet		1 591	3 034
Aineelliset hyödykkeet		1 539	1 709
Sijoitukset		10 586	1 230
		17 510	11 933
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	12	5 513	2 945
Lyhytaikaiset saamiset	13	36 010	34 026
Rahoitusarvopaperit		0	2 725
Rahat ja pankkisaamiset		4 882	10 313
		40 892	47 063
YHTEENSÄ		63 915	61 942
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
	14		
Osakepääoma		2 141	2 141
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		7 433	7 368
Edellisten tilikausien voitto		23 691	23 371
Tilikauden voitto		4 203	6 735
		37 468	39 615
Tilinpäätössiirtojen kertymä	15	59	59
Pakolliset varaukset	16	884	765
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	17	273	0
Lyhytaikainen vieras pääoma	18	25 231	21 502
YHTEENSÄ		63 915	61 942

Emoyhtiön rahoituslaskelma, FAS

1 000 euroa	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen satunnaisia eriä	7 137	10 940
Oikaisut:		
Poistot	4 651	4 993
Rahoitustuotot ja -kulut	-169	-445
Muut oikaisut	297	0
Käyttöpääoman muutos:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-1 928	473
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-1 003	-3 213
Varausten muutos	119	599
Maksetut korot	-133	-8
Saadut korot	291	345
Maksetut verot	-5 543	-4 275
Liiketoiminnan nettorahavirta	3 718	9 408
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten hankinta	-9 690	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-871	-1 621
Puretun tytäryrityksen jako-osuus	103	0
Saadut osingot investoinneista	0	52
Investointien nettorahavirta	-10 459	-1 568
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-6 415	-5 332
Ostetut omat osakkeet	0	-792
Lainojen nostot	8 000	0
Lainojen takaisinmaksut	-3 000	0
Muut pitkäaikaiset velat	1	0
Rahoituksen nettorahavirta	-1 415	-6 124
Rahavarojen muutos	-8 156	1 715
Rahavarat tilikauden alussa	13 037	11 322
Rahavarat tilikauden lopussa	4 882	13 037
Muutos	-8 156	1 715

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS

I. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Comptel Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Vuonna 1986 perustettu Comptel Oyj on maailman johtavia tuotteistettujen mediaattori-, veloitus-, provisiointi- ja verkkotietojärjestelmien ohjelmistotoimittaja. Comptel Oyj on listattu NASDAQ OMX Helsingissä (CTL1V). Emoyrityksen Comptel Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Salmisaarenaukio 1, 00180 Helsinki.

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen kirjanpitoikäytännön (FAS) mukaan.

Tilinpäätöstiedot

Tilinpäätöstiedot ilmoitetaan tuhansina euroina. Tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetyistä summaluvusta.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset erät on muunnettu tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käyppiin arvoihin, on muunnettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on esitetty tuloslaskelmassa.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettyinä. Mikäli hyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi, lukuun ottamatta suuria vuokrahuoneistojen parannusmenoja, jotka sisältyvät muihin pitkävaikutteisiin menoihin.

Poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Suunnitelman mukainen poistoaika kaikissa hyödykeryhmissä on neljä vuotta lukuun ottamatta muita pitkävaikutteisia menoja, joiden poistoaika on viisi vuotta tai tätä lyhyempi vuokrasopimuksen voimassaoloaika. Liikearvo poistetaan viidessä vuodessa.

Hyödykkeiden käytöstä poistamisen ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Tilikauden suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus esitetään tuloslaskelman tilinpäätössiirroissa omana eränään ja kertynyt poistoero taseen vastattavien tilinpäätössiirtojen kertymässä.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Saadut tuotekehitysavustukset esitetään kulujen vähennyksenä.

Vuokrasopimukset

Vuokramenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät.

Eläkevelvoitteet

Emoyhtiön eläkejärjestelyt on tehty paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkemenot, jotka perustuvat paikallisten eläkeyhtiöiden laatimiin ja säännöllisesti tarkistettaviin eläkelaskelmiin, kirjataan tilikauden kuluksi.

Varaukset

Varaukset perustuvat olemassa oleviin velvoitteisiin ja ne merkitään taseeseen, kun aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköinen ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot on kirjattu omaisuus- ja velkaerien väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisen arvon välillä velkamenetelmän mukaisesti käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassa olevia tai tuleville vuosille säädettyjä verokantoja.

Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Tuloutusperiaatteet ja liikevaihto

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Lisenssituotot, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Asiakkaan tilaajamääriä seurataan jatkuvasti. Niiden ylittäessä lisenssiehdoissa sovitun määrän, laskutetaan asiakasta muuttuneen tilaajamäärän osalta. Nämä lisenssilaaennustuotot tuloutetaan laskutettaessa. Ylläpitotuotot kirjataan tuotoksi ylläpitokautena sopimusajan kulumisen perusteella.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Pitkäaikais-hankkeiden tuotot käsittävät lisenssimaksut ja työn osuuden. Lopputulos on arviotavissa luotettavasti, kun sopimuksesta odotettavissa olevat tulot ja menot sekä projektin eteneminen pystytään mittaamaan luotettavasti ja kun on todennäköis-

tä, että projektista saatava taloudellinen hyöty koituu yhtiön hyväksi. Comptelin pitkäaikaishankkeiden valmistusaste määritetään tehtyjen työtuntien osuudella arvioituihin kokonaistyötunteihin. Kun on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaisuudet ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituloista vähennetään myynnin välilliset verot ja muut myynnin oikaisuerät.

Projektin valmistumisen jälkeisten takuuajakaisten menojen kattamiseksi kirjataan takuuvaraus. Tappiollisten projektien arvioitu kokonaiskate kirjataan kuluksi ja varaukseksi.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset merkitään kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettyinä arvonalentumistappioilla.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteinen raha ja pankkitilien saldot sekä lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, joiden juoksuaika hankintahetkellä on kolme kuukautta tai sitä lyhyempi. Mahdolliset luotollisten pankkitilien saldot sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin.

Johdannaissopimukset

Periaatteet

Ulkomaan rahan määräisiä saamia, velkoja ja rahavirtoja voidaan suojata. Sellaisten valmistusasteen mukaisesti tuloutettavien projektien, joissa laskutusvaluuttana on muu kuin euro, rahavirrat suojataan valuuttakurssien muutoksilta.

Kirjaus- ja arvostuskäytäntö

Käytetyt johdannaissopimukset ovat valuuttatermiinisopimuksia. Valuuttarisien suojaamiseksi tehtyjen termiinisopimusten arvonneuotokset kirjataan siten,

että valuuttatermiinien korkoero, mikäli se on olennainen, jaksotetaan sopimuksen voimassaoloajalle ja jaksotettu osuus kirjataan korkotuottoihin tai -kuluihin ja valuuttakurssierot kirjataan myynnin oikaisueriin tai rahoituksen kurssieroihin suojauskohteesta riippuen.

Avoimna olevat termiinisopimukset arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän keskikurssia ja kirjataan tulosvaikutteisesti, lukuun ottamatta yhtiön myynnin rahavirtaan liittyviä myyntitermiinisopimuksia, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti rahavirran toteutuessa. Kaikkien erääntymättömien termiinisopimusten nimellisarvot ja käypä arvo (sulkemiskustannus) esitetään liitetiedoissa vastuina riippumatta siitä, onko nämä käsitelty kirjanpidossa tulosvaikutteisesti.

2. Liikevaihto

1 000 euroa	2008	2007
Maantieteellinen jakauma		
Eurooppa	38 276	48 732
Lähi-itä ja Afrikka	14 964	9 853
Amerikka	7 043	6 272
Aasia ja Tyynenmeren alue	16 601	15 708
Yhteensä	76 884	80 565

Ilmoitetut liikevaihdot on laskettu työn todellisen toimitusalueen mukaan.

Valmistusasteen mukainen tuloutus

1 000 euroa	2008	2007
Valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto	18 643	16 256
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden tuotoksi tilikaudella ja aikaisemmillä tilikausilla kirjattu määrä	18 157	13 729
Pitkäaikaishankkeiden tilauskanta: valmistusasteen mukaan tuloutettavat	6 458	9 395
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtosaamiset	3 789	3 300
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtovelat	1 811	2 735

3. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 euroa	2008	2007
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	14	11
Muut	0	3
Yhteensä	14	14

4. Materiaalit ja palvelut

1 000 euroa	2008	2007
Ostot, aineet ja tarvikkeet (tavarat)	1 725	2 708
Ulkopuoliset palvelut	4 048	3 508
Yhteensä	5 773	6 217

5. Henkilöstökulut

1 000 euroa	2008	2007
Palkat ja palkkiot	17 379	17 145
Eläkekulut	2 991	3 154
Muut henkilösivukulut	1 505	1 451
Yhteensä	21 875	21 750

Johdon palkat ja palkkiot

1 000 euroa	2008	2007
Hallitusten jäsenet sekä varajäsenet	291	219

Johdon palkat ja palkkiot on tarkemmin eritelty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 30. Lähipiiritapahtumat.

	2008	2007
Emoyhtiön palveluksessa oli henkilöstöä tilikauden aikana keskimäärin	313	331

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien eläkesitoumukset

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 62 vuotta.

6. Poistot

1 000 euroa	2008	2007
Aineettomat oikeudet	1 512	1 754
Muut pitkävaikutteiset menot	42	39
Koneet ja kalusto	930	1 004
Liikearvo	2 166	2 196
Yhteensä	4 651	4 993

7. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 euroa	2008	2007
Vuokrat	2 805	2 494
Myyntin ja markkinoinnin kulut	3 703	3 426
Muut liiketoiminnan kulut	30 186	30 748
Yhteensä	36 694	36 668

Tilintarkastajan palkkiot

1 000 euroa	2008	2007
Tilintarkastus	44	56
Todistukset ja lausunnot	1	0
Veroneuvonta	55	92
Muut palvelut	205	210
Yhteensä	305	358

8. Rahoitustuotot

1 000 euroa	2008	2007
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	56	48
Muilta	250	353
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	0	52
Valuuttakurssivoitot		
Muilta	663	442
Yhteensä	969	895

9. Rahoituskulut

1 000 euroa	2008	2007
Korkokulut		
Muille	105	0
Muut rahoituskulut		
Muille	32	8
Valuuttakurssitappiot		
Muille	1 600	898
Yhteensä	1 737	906

10. Tuloverot

1 000 euroa	2008	2007
Tilikauden verotettavaan tulokseen perustuva vero	1 932	3 193
Lähdeverot	810	1 034
Edellisten tilikausien verot	192	-23
Yhteensä	2 934	4 205

I I. Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

I 000 euroa	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	7 693	11 132	417	19 242
Lisäykset	111			111
Hankintameno 31.12.2008	7 804	11 132	417	19 353
Kertyneet poistot 1.1.2008	4 851	5 172	225	10 248
Tilikauden poisto	1 512	2 166	42	3 721
Kertyneet poistot 31.12.2008	6 363	7 338	267	13 968
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 440	3 794	151	5 385

Hankintameno 1.1.2007	7 387	11 132	235	18 754
Lisäykset	306		210	516
Vähennykset			-27	-27
Hankintameno 31.12.2007	7 693	11 132	417	19 242
Kertyneet poistot 1.1.2007	3 097	2 975	213	6 286
Tilikauden poisto	1 754	2 196	21	3 971
Vähennysten kertyneet poistot			-9	-9
Kertyneet poistot 31.12.2007	4 851	5 172	225	10 248
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	2 841	5 961	193	8 995

Aineelliset hyödykkeet

I 000 euroa	Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.2008	4 233
Lisäykset	760
Hankintameno 31.12.2008	4 993
Kertyneet poistot 1.1.2008	2 524
Tilikauden poisto	930
Kertyneet poistot 31.12.2008	3 454
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	1 539

Hankintameno 1.1.2007	3 137
Lisäykset	1 124
Vähennykset	-28
Hankintameno 31.12.2007	4 233
Kertyneet poistot 1.1.2007	1 529
Tilikauden poisto	1 004
Vähennysten kertyneet poistot	-9
Kertyneet poistot 31.12.2007	2 524
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1 709

Sijoitukset

	Osakkeet Konserniyritykset	Osakkeet Osakkuusyrietykset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2008	830	400	1 230
Lisäykset	9 690		9 690
Vähennykset	-335		-335
Hankintameno 31.12.2008	10 186	400	10 586
Kirjanpitoarvo 31.12.2008	10 186	400	10 586
Hankintameno 1.1.2007	830	400	1 230
Hankintameno 31.12.2007	830	400	1 230
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	830	400	1 230

12. Pitkäaikaiset saamiset

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Lainasaamiset	5 513	2 945
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yhteensä	5 513	2 945
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	5 513	2 945

Pitkäaikaisista lainasaamisista 1 500 000 euroa on emoyhtiön tytäryritys Comptel Communications Oy:lle antama osakeyhtiölain 12 luvun mukainen pääomalaina.

13. Lyhytaikaiset saamiset

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	608	802
Muut saamiset	283	782
Siirtosaamiset	7	0
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yhteensä	897	1 584
Saamiset muilta		
Lainasaamiset	150	150
Ennakkomaksut	15	16
Myyntisaamiset	24 922	24 616
Muut saamiset	2 852	2 668
Siirtosaamiset	7 174	4 992
Saamiset muilta yhteensä	35 113	32 442
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	36 010	34 026
Siirtosaamisten erittely		
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta	3 789	3 300
Verojaksotus	1 920	70
Muut siirtosaamiset	1 465	1 622
Siirtosaamiset yhteensä	7 174	4 992

14. Oma pääoma

1 000 euroa	2008	2007
Osakepääoma l.l.	2 141	2 141
Osakepääoma 31.12.	2 141	2 141
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto l.l.	7 368	7 368
Hallituksen jäsenille annetut omat osakkeet	66	0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	7 433	7 368
Voitto edellisiltä tilikausilta l.l.	30 106	29 495
Osingonjako	-6 415	-5 332
Omien osakkeiden osto	0	-792
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	23 691	23 371
Tilikauden voitto	4 203	6 735
Oma pääoma yhteensä	37 468	39 615

Laskelma jakokelpoisista varoista

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	7 433	7 368
Voitto edellisiltä tilikausilta	23 691	23 371
Tilikauden voitto	4 203	6 735
Jakokelpoisia varoja yhteensä	35 327	37 474

15. Tilinpäätössiirtojen kertymä

1 000 euroa	2008	2007
Kertynyt poistoero l.l.	59	59
Kertynyt poistoero 31.12.	59	59

16. Pakolliset varaukset

1 000 euroa	2008	2007
Pakolliset varaukset l.l.	765	166
Pakollisten varausten lisäys tilikaudella	156	765
Pakollisten varausten vähennys tilikaudella	-37	-166
Pakolliset varaukset 31.12.	884	765

Vuoden 2008 pakolliset varaukset sisältävät varauksen tyhjillään olevien toimistotilojen vuokrista, takuuvarauksen sekä henkilökuluvarauksen. Vuoden 2007 pakolliset varaukset sisältävät varauksen tyhjillään olevien toimistotilojen vuokrista sekä takuuvarauksen.

17. Pitkäaikainen vieras pääoma

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Muut velat	272	0
Velat muille		
Muut velat	1	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	273	0

18. Lyhytaikainen vieras pääoma

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	594	1 624
Muut velat	6 444	6 869
Siirtovelat	1 690	0
Yhteensä	8 728	8 492
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	5 000	0
Ostovelat	575	1 394
Muut velat	716	630
Siirtovelat	10 211	10 986
Yhteensä	16 503	13 010
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	25 231	21 502
Siirtovelkojen erittely		
Henkilöstömenojen jaksotus	3 613	4 060
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta	1 811	2 735
Muut siirtovelat	4 787	4 191
Siirtovelat yhteensä	10 211	10 986

Muut siirtovelat sisältävät tuloutuksen siirtovelkoja 3 545 tuhatta euroa (3 659 tuhatta euroa v. 2007).

19. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Leasingvastuut

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	352	313
Myöhemmin maksettavat	314	333
Yhteensä	666	646

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastussitoumuksia.

Vuokravastuut

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	2 097	2 114
Myöhemmin maksettavat	12 577	15 503
Yhteensä	14 674	17 617

Pankkitakausvastuut

1 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Alle vuoden sisällä erääntyvät pankkitakaukset	487	368

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Comptel Oyj on vuonna 2008 antanut tytäryhtiönsä puolesta toimitustakauksen. Sopimuksen kokonaisarvo on 4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

Johdannaissopimukset

I 000 euroa	31.12.2008	31.12.2007
Valuuttatermiinit		
Käypä arvo	-63	511
Kohde-etuuden arvo	14 730	14 268

Johdannaissopimuksia on käytetty suojaustarkoitukseen.

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Emoyhtiön oma pääoma taseen 31.12.2008 mukaan on 37 468 073,82 euroa, josta voitonjakokelpoiset varat ovat 35 326 977,62 euroa. Emoyhtiön voitto tilikaudella 1.1.2008 - 31.12.2008 on 4 202 605,05 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 0,04 euroa/osake eli yhteensä 4 278 486,24 euroa.
- jätetään omaan pääomaan 31 048 491,38 euroa

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Comptel Oyj:n osake on listattu NASDAQ OMX Helsingissä tunnuksella CTL1V.

Comptelilla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökokouksessa yksi (1) ääni.

Yhtiön osakepääoma ei muuttunut tilikauden aikana. Yhtiön osakepääoma oli 2 141 096,20 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 107 054 810 kappaletta vuoden 2008 lopussa.

Hallituksen valtuutukset

Valtuutus päättää osakeanneista Varsinainen yhtiökokous 19.3.2008 valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Uusien osakkeiden enimmäismäärä voi olla enintään 21 400 000 kappaletta. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden, jotka voidaan luovuttaa ja/tai saada erityisten oikeuksien perusteella, määrä voi olla enintään 10 700 000 kappaletta.

Uudet osakkeet voidaan antaa ja yhtiön hallussa olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille heidän osakeomistuksensa suhteessa; tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden mahdollinen käyttäminen yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamiseen tai toteuttamiseen taikka yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen.

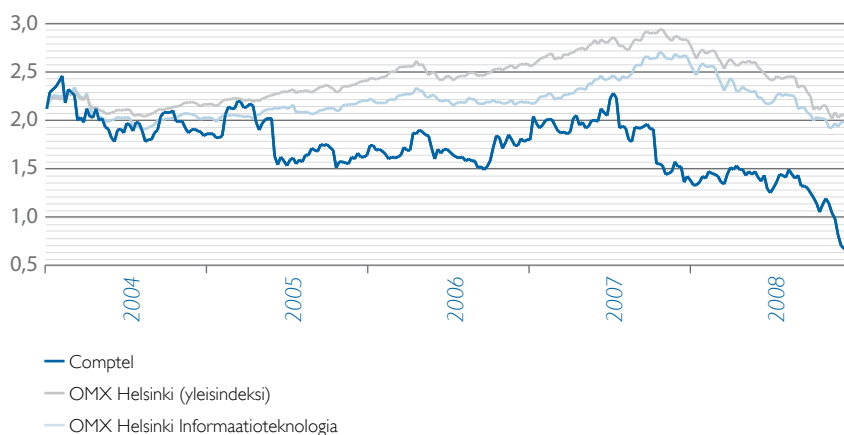
Hallitus valtuutettiin antamaan osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja optio- ja muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat saamaan maksua vastaan yhtiön uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita joko siten, että osakkeiden merkintähinta maksetaan rahana tai käyttämällä merkitsijällä olevaa saatavaa merkintähinnan kuittaamiseen.

Uusien osakkeiden merkintähinta ja yhtiön omista osakkeista maksettava määrä merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Osakeantivaltuutus on voimassa 30.6.2009 saakka.

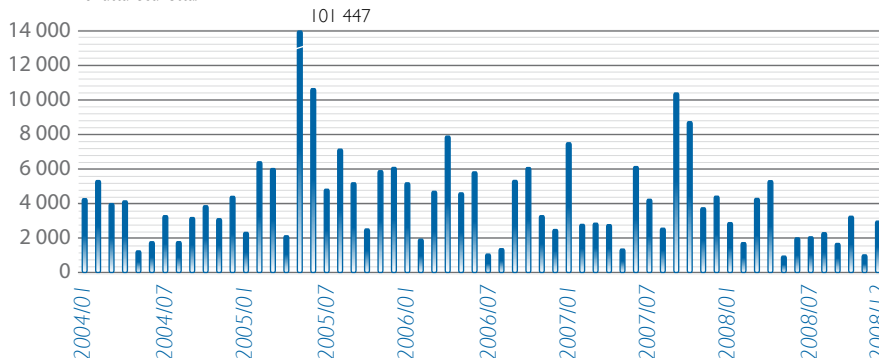
Osakkeen kurssikehitys 2004–2008

Viikon painotettu keskiarvo



Osakkeen vaihto 2004–2008

Tuhatta osaketta/kk



Omien osakkeiden hankintavaltuutus
Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 10 700 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseen tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi.

Tämän valtuutuksen nojalla ei hankittu tai luovutettu yhtään omaa osaketta vuonna 2008.

Omien osakkeiden hankintavaltuutus on voimassa 30.6.2009 saakka.

Optiotodistukset ja optio-oikeudet

Comptelilla on voimassa yksi optio-ohjelma.

Optio-ohjelma 2006

Varsinainen yhtiökokous päätti 13.3.2006, että Comptel-konsernin henkilöstölle sekä Comptel Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle annetaan optio-oikeuksia. Osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta päätettiin poiketa, koska optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi henkilöstön kannustusjärjestelmää.

Optio-oikeuksien määrä on 4 200 000 kappaletta. Optio-oikeuksista 1 400 000 merkitään kirjaimella A, 1 400 000 kirjaimella B, 1 400 000 kirjaimella C. Optio-oikeuksilla voi merkitä Comptel Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 4 200 000 kappaletta. Osakkeen tämänhetkinen merkintähinta on optio-oikeuksilla 2006A Comptelin osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi Helsingin Pörsissä

1.4.–30.4.2006 vähennettynä maksetuilla osingoilla (1,73 euroa), optio-oikeuksilla 2006B Comptelin osakkeen vaihdolla painotettu keskipörssi Helsingin Pörssissä 1.4.–30.4.2007 (1,93 euroa) ja optio-oikeuksilla 2006C Comptelin osakkeen vaihdolla painotettu keskipörssi Helsingin Pörssissä 1.4.–30.4.2008 (1,48 euroa).

Optioilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2006A 1.11.2008–30.11.2010, optio-oikeudella 2006B 1.11.2009–30.11.2011 ja optio-oikeudella 2006C 1.11.2010–30.11.2012.

Comptel Oyj:n osakepääoma voi merkintöjen seurauksena nousta enintään 4 200 000 uudella osakkeella eli enintään 84 000 eurolla. Katsastuskauden lopussa näitä optioita oli jaettu 4 200 000 kappaletta, joilla voidaan merkitä 4 200 000 Comptel Oyj:n osaketta. Näistä optioista 670 000 kappaletta oli Comptelin tytäryhtiön Comptel Communicationsin hallussa.

Comptel haki vuoden 2006 optio-ohjelman mukaisten kirjaimella A merkittyjen optio-oikeuksien ottamista NASDAQ

OMX Helsingin pörssilistalle 3.11.2008 alkaen. Optio-oikeuksien kaupankäyntitunnus on CTL1VEW106 ja ISIN-koodi FI0009652390. Optio-oikeuksilla ei käyty kauppaa vuonna 2008. Optio-oikeuksia 2006A on yhteensä 1 400 000 kappaletta ja niillä voidaan merkitä enintään 1 400 000 Comptelin osaketta. Yhtiön osakepääoma voi nousta merkintöjen seurauksena enintään 28 000 eurolla.

Optio-ohjelma 2001

Vuoden 2001 optio-oikeuksien osake-merkintäaika päättyi 31.12.2008. Optio-oikeuksilla 2001 A–D ei merkitty yhtään Comptel Oyj:n osaketta. Kaupankäynnin kohteena olleiden, yhdistettyjen 2001 B/C optio-oikeuksien kokonaisvaihto oli katsastuskaudella 197 250 kpl ja päätöskurssi oli 0,01 euroa.

[Osakepohjainen kannustusjärjestelmä](#)

Comptel otti vuonna 2006 käyttöön avainhenkilöiden kannustusjärjestelmän, jonka tuotto on sidottu liikevaihdon ja liikevoi-

ton kehittämiseen. Vuoden 2007 tuottona luovutettiin vuonna 2008 vastikkeetta 110 463 kappaletta Comptel Oyj:n osakkeita ja maksettiin rahana 243 190 euroa. Osakkeisiin liittyy kielto luovuttaa niitä kahden vuoden kuluessa ansaintajakson päättymisestä. Comptelin hallitus päättää vuosittain järjestelmän kohderyhmään kuuluvat henkilöt ja heidän enimmäispalkkionsa. Järjestelmän piiriin kuului 13 henkeä vuonna 2007 ja 17 henkeä vuoden 2008 lopussa.

[Hallituksen ja toimitusjohtajan osakeomistus](#)

Hallituksen ja toimitusjohtajan yhteenlaskettu osuus:

- yhtiön liikkeelle laskemista osakkeista ja optio-oikeuksista 0,399 prosenttia
- yhtiön osakkeiden äänimäärästä ja osakepääomasta 0,218 prosenttia
- äänimäärästä ja osakepääomasta, jonka he voivat saada optio-oikeuksien nojalla 0,189 prosenttia

Osakkeen kurssin ja vaihdon kehitys

	1.1.–31.12. 2006	1.1.–31.12. 2007	1.1.–31.12. 2008
Vuoden päätöskurssi, euroa	1,80	1,42	0,69
Vuoden ylin hinta, euroa	2,01	2,29	1,58
Vuoden alin hinta, euroa	1,44	1,36	0,60
Vaihdolla painotettu keskihinta, euroa	1,70	1,85	1,28
Osakevaihto (1 000 kpl)	49 819	57 547	30 480
Osakevaihto, miljoonaa euroa	85,0	106,0	39,7
Markkina-arvo vuoden lopussa, miljoonaa euroa	192,7	151,7	73,8

Osakeomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12.2008

	Osakkeet	% osakekannasta
Yritykset	20 244 414	18,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	45 064 848	42,1
Julkisyhteisöt	13 222 618	12,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 455 240	3,2
Kotitaloudet	17 881 056	16,7
Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt	7 186 634	6,7
Liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä	107 054 810	100,0

Osakeomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2008

Osakemäärä	Omistajia	% omistajista	Osakkeita	% osakkeista
1–100	2 175	11,3	136 832	0,1
101–500	12 084	62,8	2 228 665	2,1
501–1000	1 842	9,6	1 526 524	1,4
1001–5000	2 386	12,4	5 688 193	5,3
5001–10000	389	2,0	2 982 691	2,8
10001–50000	274	1,4	5 534 704	5,2
50001–100000	30	0,2	2 295 930	2,1
100001–500000	19	0,1	4 795 207	4,5
500001–	32	0,2	81 866 064	76,5
Yhteensä	19 231	100,0	107 054 810	100,0

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2008

	Osakkeita	% osake- ja äänimäärästä
1. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	19 569 925	18,28
2. Elisa Oyj	14 304 000	13,36
3. OP-rahastot	8 116 514	7,58
OP-Suomi Pienyhtiöt -sijoitusrahasto	4 411 802	4,12
OP-Delta-sijoitusrahasto	1 910 000	1,78
OP-Pohjola Pienyhtiöt -sijoitusrahasto	1 300 000	1,21
OP-Focus-erikoissijoitusrahasto	494 712	0,46
4. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva -konserni	7 816 875	7,30
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	6 991 875	6,53
Finanssi-Sampo Oy	825 000	0,77
5. ABN Amro -rahastot	5 348 551	5,00
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	3 088 085	2,88
Sijoitusrahasto ABN AMRO Small Cap Finland	1 290 900	1,21
Sijoitusrahasto ABN AMRO Optimal	969 566	0,91
6. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	5 144 825	4,81
7. Valtion Eläkerahasto	2 600 000	2,43
8. FIM	1 859 329	1,74
FIM Fenno Sijoitusrahasto	820 119	0,77
FIM Tekno Sijoitusrahasto	313 512	0,29
FIM Pankkiiriliike Oy	300 000	0,28
FIM Nordic Sijoitusrahasto	290 350	0,27
FIM Visio Sijoitusrahasto	135 348	0,13
9. Aktia-rahastot	1 700 000	1,59
Sijoitusrahasto Aktia Capital	950 000	0,89
Sijoitusrahasto Aktia Secura	500 000	0,47
Sijoitusrahasto Aktia Solida	250 000	0,23
10. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra	1 364 529	1,27
11. Forssan Seudun Puhelin Oy	989 998	0,92
12. Landskapet Ålands Pensionsfond	883 719	0,83
13. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	882 268	0,82
14. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	840 000	0,78
15. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	800 000	0,75
16. Evli-rahastot	762 700	0,71
17. SEB-rahastot	699 159	0,65
18. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	683 591	0,64
19. Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiö	631 349	0,59
20. Veikko Laine Oy	576 275	0,54

Hallituksen puolesta

Helsingissä 11. päivänä helmikuuta 2009

Olli Riikkala

Timo Kotilainen

Juhani Lassila

Matti Mustaniemi

Hannu Vaajoensuu

Sami Erviö
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Comptel Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Comptel Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2008. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän

tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyyskysymyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän

tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä, 11. helmikuuta 2009
KPMG OY AB

Pekka Pajamo
KHT

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Comptel Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 16. maaliskuuta 2009 kello 15.00 Finlandia-talon terassisalissa osoitteessa Mannerheimintie 13 e, 00100 Helsinki.

Yhtiökokoukseen tulee ilmoittautua viimeistään 9.3.2009 kello 16.00 joko kirjallisesti osoitteeseen Comptel Oyj, PL 1000, 00181 Helsinki, puhelimitse numeroon (09) 700 11793, telefaxilla numeroon (09) 700 11224 tai sähköpostilla osoitteeseen yhtiokokous@comptel.com.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on perjantaina 6.3.2009 merkitty osakkeenomistajaksi

Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan edellä mainittuun osoitteeseen ilmoittautumisen yhteydessä.

Osinko ja tilinpäätösasiakirjat

Hallitus on päättänyt esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2008 maksetaan osinkoa 0,04 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka on merkitty 19.3.2009 Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 26.3.2009.

Tilinpäätösasiakirjat ja hallituksen ehdotukset ovat osakkeenomistajien nähtävänä yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.comptel.com. Asiakirjoista lähetetään pyydettyessä jäljennös osakkeenomistajille, puh. (09) 700 11793.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset tulee ilmoittaa siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa osakkaalla on arvo-osuustili.

Vuosikooste

Comptel Oyj:n pörssitiedotteet 2008

Comptel on solminut pitkäaikaisen sopimuksen IBM:n kanssa Intiassa	7. tammikuuta
Comptel siirtää organisaationsa painopistettä lähemmäs asiakkaita	8. tammikuuta
Yhtiökokouskutsu	13. helmikuuta
Comptelin tilinpäätös 2007	13. helmikuuta
Korjaus Comptel Oyj:n yhtiökokouskutsuun	18. helmikuuta
Comptelin omien osakkeiden luovutus	25. helmikuuta
Osakkeenomistajien ehdotus Comptelin hallituksen jäseniksi ja palkkioiksi	27. helmikuuta
Comptelin vuosikertomus 2007 julkaistu	7. maaliskuuta
Comptel Oyj:n yhtiökokouksen päätöksiä	19. maaliskuuta
Comptel on solminut merkittävän sopimuksen IBM:n kanssa Intiassa	26. maaliskuuta
Comptelin omien osakkeiden luovutus	1. huhtikuuta
Comptel ostaa englantilaisyhtiö Axiom Systemsin	21. huhtikuuta
Comptel Oyj:n osavuositiedotus I.1.–31.3.2008	23. huhtikuuta
Muutos hallituksen tarkastusvaliokunnassa	19. kesäkuuta
Comptel Oyj:n osavuositiedotus I.1.–30.6.2008	30. heinäkuuta
Comptel toimittaa Axiomin lisenssejä Intiaan	18. elokuuta
Kutsu pääomamarkkinapäivään 7. marraskuuta	20. lokakuuta
Comptel Oyj:n osavuositiedotus I.1.–30.9.2008	22. lokakuuta
Comptel Oyj:n vuoden 2006 A-optio-oikeudet kaupankäynnin kohteeksi	31. lokakuuta
Comptel perustaa asiakaspalvelukeskuksen Bulgariaan ja kasvattaa tuotekehitystään Malesiassa	7. marraskuuta
Comptelin liikevaihdon kasvu jää alle arvioidun	26. marraskuuta
Comptelin tulosjulkistukset ja yhtiökokous 2009	27. marraskuuta
Comptelin talusjohtaja on irtisanoutunut tehtävästään	15. joulukuuta

Comptelin pörssitiedotteet ovat luettavissa yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.comptel.com.

COMPTEL

Comptel Oyj

Salmisaarenaukio 1

PL 1000, 00181 Helsinki

Puh. (09) 700 1131

Fax (09) 700 11375

www.comptel.com